

ما اینکه کبد و نیرک محمد علی میرزا در امر از ابتدا مکتوف و معلوم بود ملت جور فرضی جز تصفیه دربار از وجود اینگونه اشخاصی داشت حالت امرا بمنازل خود مساوت سکونت و سکون شهر را فرا گرفت .

محمد علی میرزا ~~که~~ از جنسی مقدمات حصول مقاصد خود را فراهم میساخت در این موقع دستگیری سفیر روس از قرار مذکور وثیقه شفاهی از چهار-غیر تحصیل نمود که در موقع بروز حرکات وحشیانه او نسبت بشروطه خواهان ترضی در عالم اسسایت از طرف آنان ظاهر نگردد

در اوائل شهر جمادی الاولی محمد علی میرزا تقریب قدرت انگیزی که اقبال از قارئین را استحصار کامل حاصل است از شهر پای تخت خارج و در باغ شاه که در چند قدمی طهران واقع است ساکن و بجلب قورخانه و ذخیره اردحل شهر بخارج شروع نمود و بدون اطلاع وزیر جنگ اردونی تشکیل داد

حادثه طهران از ۶ ج ۱ لغایت ۲۴ ابناً ~~که~~ قبل از هر چیز لازم است خاطر قارئین عظام را بیک نکته مهم جلب نمایم. محمد علی میرزا اگر چه بر حسب اختلاط است شایسته و نایسته بوده در اصلاح آناه مددات حبه و نیرک را بیان و در رحم مادر تصایق داده اول تحصیل نموده باشد. ایکن با این حال حوائی است در قایت بلاد و مقها در حه حماقت ترتیب این مقدمات را بهیچوجه نمیتوان ز اثرات تدبیر وی محسوب داشت از اوائل ج ۱ که محمد علی میرزا باغ شاه نقل و انتقال نمود در باغ شاه انجمنی مرکب از اعصابی ایرانی و روسی تشکیل یات ~~که~~ این اعصاب در تهیه مقدمات این تیانر غور و نامل نموده نتیجه آرا خود را فرزند سفارت روس ارسال داشته آنچه را که سفیر روس تصویب نمود محمد علی میرزا مجبور نامضای آن باشد)

روز ششم جمادی الاول جلال الدوله و علاء الدوله و سردار منصور با یارده تن دیگر از رجال و امرا بر حسب اصراری که محمد علی میرزا در احضار و ملاقات آنان در باغ شاه بنوسط عضد الملک اظهار و محض اطمینان آنها پشت فرانی را مخصوصاً مجبور داشته

بود که درباره آه سو قصدی محمود داشت در باغ شاه حاضر و قرب غروب از همارت مخصوص حرج گردیدند

در سین خروج از باغ (کنل) قزاق با عده قزاق از میان جمعیت جلال الدوله و علاء الدوله و سردار منصور را خارج و در عمارتی اطراف آه را محاصره نمود

صدور چنین خلاف زرگی از محمد علی میرزا تا تمهیداتی که بقید قسم در عدهم تخلف از قوانین مشروطیت نموده موجب هیجان ملت گشته شاه در مجلس شور جمع و جبران کشور قانون اساسی مرا که در حقیقت روح مایت ایرانیان است خواستار شدند

مجلس شباه هیئت و در را جبرفت این خلاف ر اخطار و طاحلا انجام آرا مطالعه نمود ایکن از طرف دولت بجوای نایل نگردید

شنبه ۹ لایحه بیخوابی در محنت که با حزن محریف عبداً ترجمه لایحه ایست که سیکلای دوم در موقع انفصال دوما منتشر ساخت از طرف محمد علی میرزا اشاعت و حیالات خود-ره و در کابلا تشریح نمود

دعه بن لایحه که با عدم حو حسن عس سریحاً اعلان حسنی بود که از طرف دولت بیعت داده شد ملت هم با کمال شوق و رغبت خوانش نمود و استعداد تمام اطراف مجلس را سکر و با بک هیجبار شور انگیز در مدافعه از حقوق خود حاضر گردید از روز سه شنبه ۹ تا جمعه ۱۲ یکصد و هشتاد انجمن در مدرسه سپهسالار جمع و ریاده از سی هزار جوانان مساع مشق آزموده خود را ر رای مذاکرات مهیا ساختند

این مسجد سپهسالار که واقع در سمت شرق طهران و در طرف جنوب عمارت هارسا است است حکم تربین و مساط تربین عمارتی است در طهران که در استحکامات نظامی دارای اهمیت زیاد و در مقاب معابر نظام رو از چهار طرف مساع و جامع از تعدی توب است

روز جمعه ۱۲ یک ساعت اظهار ماده یک نفر صاحب منصب قزاق حامل نوشته بود از طرف محمد علی

میرزا مشیر را اینکه اگر اجتماع ملت از مدرسه سپهسالارانك ساعت دیگر متفرق نگردد باقوه قهریه آنها را متفرق خواهیم ساخت در صورت تفرقه مقاصد ملت عاجلاً انجام خواهد پذیرفت

در این موقع که هیئت وکلا هموماً در مجلس حاضر و مضمون این لایحه استحضار یافتند فوراً کمیسیون مرکب از ۱۲ نفر منقذ و در این باب مشاوره و ملاحظه مصلحت را در آن دیده که محض آفات بی فرضی ملت اجتماع را متفرق و انجام مقاصد ملت که در طرف دولت وعده داده شده منتظر گردند

بروضع ست اول وهله که دولت با هزاران درنگ عتب مادگی در يك طرفه‌العین خود را جلو نداشت و بر قوای ملت استیلا یافت همین ساعتی بود که نمایندگان ملت حکم تفرقه ملت دادند

عالی و داری که بفاد عنیده محمدعلی میرزا واقف و عدم صحت وعده و وعده او را میدادند از قبول این حکم مجلس استکف و حصول مقاصد خود را فوری یا اجازه مدافعه را خواستار شدند لیکن اصرار و ارام بعضی از ثقات نمایندگان بالاخره ملت را مجبور ساخت که با یک حالت یأس و ناامیدی از حصول مقاصد خود با تقین بذلیه خصم اجمع خود را متفرق و مهیا از برای تحمل مصائب ناگوار شدند

لی در اجرای این حکم وکلای بی غرض ملت هم شریک بودند ولی مطلع نظر آنها يك نکته باریک بود که ملت مظلوم خود را در بی فرضی و حقوق خواهی تا آخرین وهله امتحان داده طلبیت دولت و مظلومیت ملت را با هزارن شهود و براین مسجل دارد

اگرچه در صورت اینست که هیچگونه برادری بر ملت وارد نمیداد چه ملت در این موقع مدافع بود به مهاجم لیکن نباید انکار کرد این مساعده از طرف نمایندگان ملت و بی شک خطا بود ما نظر بيك نکته دقیق برین صواب و صلاح شد

چه ما قرض دمه خود را در تحصیل مشروطیت دانموده و جناحه شایسته و بایسته بود که فداکاری های جانانه به المیانی نشان دهم نداده بودیم ولی در این موقع قرض خود را ادا نموده بهترین و محبوبترین جوان خود را تا کمال شرف و اقتضای عاشقانه در

تحصیل این مقصود قدیم داشتیم

جوان مغرور بروز این محاببت و بردباری ملت را از اثرات شجاعت و زور آزمایی خود انکاشته و برنجری افزود فردای آن روز میرزا سلیمان خان مدیر انجمن برادران دروازه قزوین که از قاضین ملت و هواخواهان اساس مشروطیت بود در وسط خیابان گرفتار و در باغ شاه محبوس نمود

نمایندگان ملت از هیئت وزرا حبران کسور قانون اساسی را برحسب وظیفه مطالبه و استخلاص محبوسین را حداً خواستند ولی از طرف دولت جواب نپرسید

چهار شنبه ۱۷ انجمن اصناف عده بعنوان نظم و داد خواهی مدرسه سپهسالار فرستاد و الخطاری مخصوصاً در مجلس مدرسه سپهسالار چسباند که انجمن اصناف از این تخمین مظلومانه منظوری جز درخواست حبران کسور قانون اساسی نخواهد داشت هر يك از انجمن های دیگر هم در این مقصود موافقت نمایند بایست بدون اسلحه نمایندگان خود را فرستاده و از نطق و خطابه های شورش انگیز ساکت ماند

سایر انجمنها با انجمن اصناف موافقت نموده و همین ترتیب نمایندگان خود را در مدرسه سپهسالار گسیل داشتند لیکن آوردن اسلحه مطلقاً در همات بهارستان و مدرسه سپهسالار ممنوع بود هر يك از واردین هم اگر اسلحه همراه داشت هفتش ملی مخصوص آنها را در مسجد کوش نموده و بعد از نزع سلاح اجازه ورود میداد

از دحام ملت همه روزه از بعد از ظهر تا پاسی از شب گذشته در مدرسه سپهسالار روز بروز در از رناب بود لیکن متوقفین مدرسه منحصر بود بان نمایندگان انجمنها

چنانچه اغلب در این مواقع مرسوم بود که از برای عمارت مجلس شورا و مدرسه سپهسالار از جمله اشرار و اراذلی که دولت مخصوصاً آنها را محرك بود انجمن مظفری که در قریب همات بهارستان واقع است هر شب بنوبت یکصد نفر تنگ دار میگذاشت که هر دهنه بنوبت تا صبح کشیک داده در مدافعه اشرار مهیا باشند در این موقع هم طریقه مرسوم معمول و در اطراف مجلس و مدرسه همین یکصد نفر کشیک میداد

اقلاب اوضاع طهران در این ایام روز بروز در

از دیاد بود دولت همه روزه بر قشون خود میفرود ولی
 ملت را از طریق مظلومه دره نخطی حاصل یابد
 وزرا هر روزه مجلس میامدند و شرایط غیر
 معقوله از طرف دولت پیشنهاد جناس میشد و واسطه
 عدم مقبولیت حیران و سرگران مراحت میکردند
 حیرت وزرا بی وقوع نبود چه مور دواق عدی
 مفتوش بود که از خرمه جهادی الاول تا همین ایام جز
 مشیرالسلطنه که محمد علی میرزا را ملاقات میکرد هیچ
 يك و برا ملاقات می نمودند اخطار اینکه از جناس سیخ شاه
 فرستاده میشد عیناً ترجمه و بزکنده سفارت روس
 ارسال و از انجا رای میخواستند

در شب سه شنبه ۲۴ وزرا مجلس آمده حصول
 مقاصد ملت را ماحلاً اطمینان دادند اگر چه وقوع
 حادثه ۲۴ تا درجه پیش بینی شده و مات هم در صدد
 جلوگیری بود لیکن این تا مین وزر و سرار حزب
 شاه دوست از وکلا مات را اغفال و از پیش بندی کار که
 مخصوصاً در شب ۲۳ بایست انجام گیرد مانع گردید
 نظام و استعداد مدرسه سپهسالار چنانچه سابقاً
 اشاره شد زیاده از یکصد نفر نبود متحصنین مهارت
 پهلوستانی هم کلاً تازی السلاح و بهیچوجه اسلحه
 مخصوصاً در مهارت بهارستان یافت میشد

دستجانی که می بایست حسب الامر در این شب
 معابر عمومی را سنگر قرار داده و حیران را از
 حرکت نظام مانع شوند باکال تا آرشه مجلس آمده
 دستور میخواستند لیکن نقشه جدیدی که عصر بروی
 کار آمد و انجام مقاصد ملی سریم و عده داده شد باعث
 گردید که متحصنین مجلس آنها را امر بسکوت نموده
 و از این خیال منصرف داشتند

بیت و حیرت غربی که آتش مخصوصاً بر تمامی
 عارض گردیده بود خواب را ز سر بروده همگی در
 عواقب امر سرگردان بودند

طلبه صبح تفنگداران را بر حسب معمول کسالت
 طاری و همريك در سنگرهای خود آر میدید

نکارنده در طلبه فوقانی مسجد سپهسالار سرزنش
 حیرت گذارده اندکی آر میدیدم چندان بطول نیساجامید
 که قرب نیم ساعت بطول آفتاب مانده صدای هیاهو
 مرا یکمرتبه از خواب بیدار سخن مدرسه سپهسالار

را بر از قزاق بدیم متحصنین مضطرب تفنگداران
 که سراسیمه از خواب حسته اند تفنگ ها در سردست
 اوضاع غریبی برپا بود

قزاق که محکوم بگرفتن سنگرهای پشت نام است
 فعلاً در وسط صحن بدون حصول مقصود مهیوت
 مانده هیاهو و غوغای زیادی در خارج مسجد بواسطه
 از دحام قزاق سواره و سرباز برپا بود متحصنین با
 کمال مهربانی قزاق را از مسجد خارج و آنها را
 با اتحاد و اشتراك حقوق وطنی توصیه نمودند

قزاق و سرباز خارج مدرسه سپهسالار و اطراف
 مجلس زیاده از یکمزر بود ولی تمامی معابر نظامی
 و سرباز زیاد در همه جا متفرق بود که عبور و مرور
 یکباره مسدود گردید

از جناس بوسیله تایموز بجهت اسلام و رحمی اروکلا
 اطلاع داده شد حجت الاسلام بهیوتی و حجت الاسلام
 طباطبائی و عماد الدوله رئیس مجلس و حاجی امام جمعه
 خانی و مرزا محمد صادق مدرس و زمامه مجلس هوری
 خود را مجلس رسانیدند غیر از اینها کسی را مجلس
 راه ندادند

اینکه گفته میشود که قزاق از طرف دولت هشت
 نفر از قاندین ملت را خواست خلاف این است قائم
 آقا میر بیج سواره قزاق را مخصوصاً مجلس خواستند
 و مأموریت او را جویا شدند اظهار داشت که غیر از
 محاصره اطراف بهارستان ما مأموریتی نداریم

يك ساعت از روز برآمده کلنل لیاکوف مشاق
 روسی باش صاحب منصب روسی بدرب مجلس آمد
 بمجرد ورود دستجات قزاق را تقسیم و شش صرده
 توپ را در شش نقطه استوار نمود

تفنگداران از سنگر های خود در موقعی که
 کلنل لیاکوف در مقابل مجلس سواره ایستاده بود از
 مجلس اجازه اهلاک او را خواستند ولی يك نه گفته که
 رعایت محفوظ ماندن نیجه خارجه بود از این مقصد
 جلوگیری نمود

کلنل لیاکوف بعد از لمح سوار در شکه و از
 حیاطان ظل السلطانت معاودت کرد ولی سایر صاحب
 منصبان روسی بجای ماندند

معاودت کلنل لیاکوف و گذشتن او از انجمن

آذربایجان مقارن شد با شلیک توپ مسجد
سپهسالار

بمجرد شلیک توپ قزاق های پیاده که دریای
عمارت بهارستان و مسجد سپهسالار صف کشیده بودند
متجاوز از بجای فر آنها لباس فرمز قزاق را به تن
دریده فشنگ ها را از پایین بتوسط طناب بالا داده
خود بدون اسلحه وارد در جرکه مجاهدین شدند
فراق سواره نیز اغلب رو فرار نهاده صاحب منصبان
روسی فشنگ زد دست پیاده قزاق گرفته چند فر قزاق
را هدف گلوله ساخطند قزاق معاودت کرده شلیک
فشنگ از قزاق شروع شد در شلیک ول یازده
فر از فشنگداران مدرسه سپهسالار هدف گلوله
گردید

قبل از کشته شدن این یارده فر از طرف ملت
ابتدا اقدامی نشده (اینکه گفته میشود شروع نزاع از
انجمن آذربایجان شده عین خلاف است چه صفوف قزاق
تماماً مقابل مجلس واقع بود و عده قبلی که از حرکت
آقا سید جاهدین اجنه حمایت کرده بودند تلاحق آنها
در محل واقع گردیده بود که تقریباً دویست قدم از
انجمن آذربایجان دور و مخصوصاً آن محل بواسطه
حائلی که در میان است از انجمن آذربایجان
باید بود

در شلیک اول که از طرف ملت بجانب
قزاق و سرباز شد عده کثیری محاکم اقلاند
به توپ عذای مجلس از صدا افتاده و بدون توجیحی
ماد کسی حرات پشت توپ رفتن نمیکرد قزاق و سرباز
از طرف سرچشمه فرار نموده قوه ملت غالب گردید از
انجمن آذربایجان و انجمن مظفری برای تصرف توپها
بیرون آمد توپ سمت خیابان شاه آاد را متصرف
گردیدند لیکن بواسطه رسیدن کمک زیاد از سرباز و
سوا قزاق مجاهدین تا کنی عده مجدداً در سنکرهای
خود جای گرفته شلیک از دو طرف شروع و نوبه
حرب اشتعال نمود

امتداد شلیک از طرفین هفت ساعت بطول انجامید
مسیر است متساوت یکصد نفر آنها جوانان کم تجربه
در مقابل بجهزار قزاق و سرباز مخصوصاً با قلت
دختره آنها درجه جوانمردی است

در طول این امتداد چنان با قوت قلب آن شکوفه
های درخت مشروطیت جان بازی می نمودند که روح
ابرایت را حیاتی تازه بخشودند

در موقع تبدیل دستجات و نقل از سنکر ها چنان
بر یکدیگر کوی سبقت میبردند که کوش اینترا استاد ازل
جز مشق جانفشانی چیزی نیاموخته

ذخیره فشنگ هیچک زیاد از بجای الی صد نبود
ولی با کمال دقت هیچ تبری از آنها بخطا نرفت
آثار خوف و ترس ابدأ در حبه آتاف
احساس میشد

سنکرهای مسجد سپهسالار و انجمن مظفری و آذربایجان
تسایط توپ را از سه طرف ر مجلس شورا مانع بود
ولی جلوگیری از توپ که در سمت شمال خیابان
دروازه شمیران برپا کرده بودند ممکن نبود

گلوله توپ خیابان دروازه شمیران اوائل گلوله
شرابیل بود بواسطه هباهو و هوغای که برپا بود مصورین
عمارت بهارستان از همارت وسط بیاغ سمت شمال نقل
و انتقال نموده و جازه طاحل را مشورت مینمودند

این بیاغ دارای همارتی جز همارت وسط که مخصوص
جلسات و کلا و امکانه لازمه بود نداشت، طبقه فوقانی
این همارت از گلوله توپ منهدم و ارکان آن متزلزل
گردید گلوله شرابیل از سمت جنوب و شمال در وسط
این بیاغ متفرق میشد محلی که طاموت از تعدی گلوله
باشد یادت نمیشد حالت بی محصورین را بحسبیت قارابن
وا میگذرم

خبرات خارجه

دبورت شده که عبدالعزیز هنوز حلیال دست برداری
از سلطنت ندارد و عهده اراده فراهم آوردن فوج را
دارد

وقایع بوس (مارسک بست) از (واشنگتن) تاگرافاً
خبر داده که بن خبر محبت دارد که دولت ژاپون
فهریک های دولت امریکا را در باوه عهدنامه هجرت
بهاک خارجه نامانطور کرده در صورتیکه این
عهد نامه امضا بشود مسوده قانون علیه کبود و
باش در مملکت خارجه در ماه دسامبر تقدیم خواهد
شد

§ (مسیو-والسکی) ، (مسیو کلمینسو) برکاسکه موتوبل از (کارلسباد) بسمت (میرباد) رهسپار شدند ، و با پادشاه انگلستان شرکت در طعام نموده (سروپام گوئین) و بسیاری حاضر بودند

§ سبب اغتشاش پاریس هموم ناس صرف نظر از حالات (مراکو) نموده ، خیال مردم اینست که این وقت برسلطان شرف (مولی حفیظ) اعتراض نه باید کرد ولی بدو باید او را مجبور به قبول نمودن قانون (الجیریا) نمود

§ دیروز بعد از صرف طعام (مسیو-والسکی) و (مسیو کلمینسو) در (میرباد) با پادشاه انگلستان تا دربار گفتگو های محرمانه می نمودند

§ مدیران جرابد هواخواهان پراس (بولو) می نویسند که اهالی (مراکو) را اختیار انتخاب سلطان حاصل است و بسیار لازم است اهالی (مراکو) را از پلتیک دولت فرانسه مخبر نموده شود

§ اعلان سلطان شدن (مولی حفیظ) در (رباط) (سالی) و (لاراشی) نموده شد

§ مجلس شورای ملی (ارجنتاین) جبهه انتظام دسته جات فوج بحری و توپخانه (۹۹) میلیون لیرا منظور نمود ، جنیدی قبل کمان میرفت بین حکومت ارجنتاین و (رازیل) حنکی واقع شود جناحی (رازیل) در صدد ساختن ۳ جهاز جنگی نظیر (دریدمات) است تا سکه در مناقشات با حکومت (اروگوئ) مکار آید

§ در (جارجیه جنوبی کیرولینیا) واقع دولت متحده امریکا طغیان آب شده و در جنوبی (کیرولینیا) زراعات را نقصان سخت وارد آمده ، یک حصه از شهر (اگستا) غرق آب است و نفوس زیاد تلف شده § تلگرافی از (سدی) رسیده که دسته فوج بحری امریکا بسمت (مایورن) رهسپار شده درانگراگه وقت مرخصی هموم زیاد بوده

§ انجمن تجارنی لندن یک شعبه از انجمن تجارنی روسی را در لندن منظور نموده ، چه مورث ترقی تجارت انگلیس و روس خواهدشد

§ پادشاه انگلستان امروز وارد (کارلسباد) شده با

(مسیو-والسکی) شرکت در صرف طعام نموده ، (مسیو کلمینسو) بسبب علالت مزاج شریک صرف طعام نشده

§ (۵۵۰۰۰) عرب در سرحد (الجیریا) در اضلاع (نافیلت) جبهه حمله کردن براردوی (حتول بوتیلادو) که بعد (۷۰۰۰) میباشد مستعد هستند ، جبهه حمله گیری حمله عربها تدارکات کافی داده شده

§ امپراطور (آستریا) در شکارگاه مبتلای زکام و زله شده

§ عدالت عالیة فوجی (پترسبرگ) حکم داره (۸) نفر ژاپنی را امضا داشت این حکم بدو در عدالت فوجی (نیکولایوسک) محرم حمله کردن بر سپاهینی که آنها را در محبس می بردند داده شده بود

§ دولت روس از نقشه های کارخانه (همبرگ) ۷ فروند جهاز را منظور نموده ، این سه جهاز دارای (۲۰۰۰۰) تن و پست و یک ونیم (تات) خواهد بود و توپهای ۱۲ انچی در آنها تعبیه خواهد شد

§ (مولی حفیظ) خود را به لفظ (سلطان) مشهر کرد رعایا کمال مسرت را در هر نقطه ظاهر نمودند ، اگر چه یقین است که دولت فرانسه کار رهائی های خود را بموجب سابق برقرار خواهدگذازد و از تبدیل سلطان به پیچوسه از خیال خویش آرام نخواهد نشست ولی حراند روسی را عیبیده اندست که دولت فرانسه (مولی حفیظ) را ماسطنت قبول نمی تواند نمود تا وقتیکه کنفرانس بین الدولی دیگر منعقد شده و با وسیله نیز معاهده کنند

§ دولت (هلاند) در جواب (ونزولا) نوشته که (ونزولا) را لازم است که آن قوانین تجارنی (لوریدو) که مورث حساره است منسوخ نماید

§ مرض وبا در مملکت روسیه زیاد میشود از ۲۹ جولائی الی حال (۲۰۲۴) مبتلای این مرض شده و (۹۰۰) هلاک شده

§ دولت انگلیس اقدام در رحمت دادن افسرهای خود از (مقدونیا) تاکنون به نموده منتظر حصول آراء دول است

§ امایه حضرت (المنور) پادشاه (اسپانیا) وارد انگلستان شد

به استیصال شتافته بودند

§ فعلا طبیعت امپراطور (آستریا) بهتر است

§ در (جارجیا) بسبب طغیان آب (۱۴) هزار
هلاک و يك مایون و نیم دالر خساره مالی رسیده در
جنوب و شمال (کیروانیا) ۱۴ نفر هلاک و يك مایون
دالر نقصان وارد آمده است

§ بموجب خبری که از برلین رسیده مجلس شورای
ملی بودجه مملکتی را امضا داشته ، مطابق آن
(۴۵۴۰۰۰) لیرا کسر دارد

§ (۲۵۰) نفر دردهای دریشی که اراده حمله بر
اردوی فرانسه در (هونگ سونی) واقع (تونگ
کنگ) داشته بر اردوی فرانسه از دو جانب بر آن
شلیک نموده شده و (۲۹) نفر کتلی رسیده اند

§ بموجب تلگرافی که از (ملبورن) رسیده امروز
دعوت رسمی در عسارت حکومتی نموده ، امیرالبحر
انگلیس و امریکا و افسران بزرگ موجود بودند حکم
(وکتوریا) بنام پادشاه انگلستان و (مستر، زیولیت)
جام صحبت نوشید

§ خبریکه از (مراکو) رسیده ظاهر میدارد که
عبدالعزیز ترك توقف (سنتیت) را نموده وارد (ریشیل)
شده ، در حلیمه همراهیان خود منزل کرده - فقط
اهالی چند شهر مخالف با (مولی حفیظ) اند

§ (مسیو کلوووکوسکی) به حکومت (ایندوجینا)
منتخب شده و از (مارسیلس) رهسپار شد

§ از جولائی سنه ۱۹۰۸ الی الحین در مالک روسیه
(۳۱۴۹) عرض و با مبتلا و (۱۵۰۵) تلف شده اند

§ تلگرافی از اسلامبول رسیده که عمه جات راه آهن
(انانولی) بسبب قبول خواهستان در اضافه مواجب
اکنون حور شده روز آورده اند که (مسیو هیونین)
معزول شود ، چه وی سابق از خدام قصر سلطانی
بوده است

§ (سرحکن) حاکم (ترینیداد) وداع زندگی نمود

§ امپراطور (آستریا) صحت کامل یافته است

§ دولت (ایتالیا) به سایر دول اروپا در مصارف
روشنی (کیپ گوردانوی) رسماً اطلاع داده که هرجهاز
از آنجا بقصد مشرق اقصی و افریقای جنوبی حرکت
کند باید در آبهای (سویز) ۴ سنت فی تن دهد

§ (مسیو اسوالسکی) با (مسیو کلیمسو) دیور در
(کریباد) بحرماه نامدیگر گفتگو کرده ، و در
(میرنبرد) (مسیو اسوالسکی) اتفاق پادشاه انگلستان
صرف طعام نمود

§ نمایندگان ژاپون در (جیلی) رفته که اقدام در
عقد معاهده بین (جیلی) و ژاپون نمایند

§ در (تاجیک) اهالی از هیچ و نصرت (مولی
حفیظ) خیلی اظهار مسرت مینمایند طوایف لومستان
همه وارد شهر شده با ایشانت مشغول عیش و عشرتند ،
امنیت حاصل و تمام سفرای مجاره بادول متبوعه خود
نموده که سلطنت (مولی حفیظ) تسلیم نمایند

§ (مستر لویید جارج) در (همبرگ) ضمن اطلاق
اطهار داشته که اهالی آلمان احترام زیاد نسبت بمن نموده
اگر چه من غیر رسمی در آلمان سیاحت میکنم بارهم
نجر و افسران بزرگ دقیقه از مدارج احترام من
بروگذار ، نمودند این امر دل است بر اینکه دولت
آلمان با دولت انگلیس کمال اتحاد را دارد

§ (سکنور تیونزی) که فعلاً در (پشن حال)
واقع (بادریه) متوقف است امروز برای ملاقات با
(مر لویس) وزیر خارجه آلمان در (شکادف)
رفته است

§ جهاز انگلیسی (دنارن) در (کورین استرینس)
یکت (۵۱) نفر مسافر هم عرق شده اند

§ سفیر فرانسه در (برلین) با (هراشوف)
(سلطین پاشا) در (میرنبرد) در ضیافت پادشاه
نگلستان سمت اشتراك داشت

§ تلگرافی از (توکیو) رسیده که دولت ژاپون
مصمم شده که (۳۰) مایون ایرا از مصارف تخفیف
دهد ، (۳۰) فیصد از اخراجات فوج بری و (۹۰)
فیصد از مصارف فوج محری خواهدکاست (ولی این
مسئله را عقل قبول میکند)

§ بر حالت (مراکو) گفتگو نموده ، و نیز با
(مسیو پیشون) نماینده دولت آلمان مقیم پاریس در همین
خصوص گفتگو کرده اند

§ تلگرافی از (ملبورن) رسیده که دسته چهارم
جنگی امریکا امروز عصر وارد شده از سطحه
چهارمات و ساحل ثوب سلام و تبریک زده شده وزرا

آمده تصانی فرانس بسیار قلیل بوده ولی به اصرار از شلیک توپ تصانی زیاد رسیده است

§ مخبر (روتز) از پاریس خبر میدهد که دولت فرانسه مراجعه نماینده آلمان را خیلی قابل تأسف پنداشته ، ولی بردبارت و صداقت و اتحاد دولت آلمان بهیچوجه شك ندارد ، قول نماینده آلمان را قبول میکنند که مراجعه وی در (فیض) به سبب حب وطنی بود . دولت فرانسه و اسپانیا در این امر مشوره میکنند که قبل از تسلیم پادشاهی (مولی حفیظ) برای املت چه ضمانت از او گرفته شود

§ اصرار بر اردوی (لودیب) فرانسه باز چه آورده و با تصانی زیاد پس شسته تصانی فرانسه ه نقر مجروح بوده است

§ از اقدام آلمان در پادشاهی (مولی حفیظ) مسئله مراکو مجدد اشکال بهم رسانیده ، در (برلن و پاریس) در اینخصوص گفتگوی زیاد است ، جراند (برلن) همراهی با دولت دارد و روزنامهجات (فرانسه) بر دوستی آلمان اعتماد نمی کنند (لی طمس) پاریس می رسد که تسلیم پادشاهی آلمان (مولی حفیظ) را بدون هیچ شرطی خیلی موثر تعجب است شاید درین مسئله دولت آلمان بکلی تنها ماند ، دولت فرانسه را خیال ایست که دول اروپا با آلمان متفق خواهند شد و دولت فرانسه از رأی خود تجاوز نخواهد کرد

§ وزیر مختار دولت آلمان مقیم پاریس (مسیویشون) ر درباره رأی دولت متبوعه خود نسبت به (مولی حفیظ) آگاه نموده است

§ چنان افواه است مذاکره می شود که دولت انگلیس درباره مرا او انتظار رأی فرانسه و اسپانیا را دارد

§ تلگرافی از (میلورن) رسید که افسران بھری امریکا در شهر های (ستریبیا) سیاحت میکنند و در همه جا آنها را پذیرش شایان می نمایند

§ نقر خندبات که بعد از حکم تبعید خود میخواستند در (ترسوال) داخل شود گرفتار شده آنها محمداً خود را نگرفتاری دادند

§ مخبر (روتز) از (سیکن) خبر میدهد که حکمنامه سلطان صادر و بموجب آن مشروطه تمام نظام شده و

§ عدالت (سفراسکو) مرافعه امتحانات را که ژاپویان مدعی بودند افضال داده - رأی عدالت این شده که اطفال قوم (موزول) اگر چه در (سفراسکو) تولد شوند - نازم امریکائی شاور نخواهند شد و در مدارس عامه داخل میشوند

§ مخبر (روتز) از (نوسکبو) خبر میدهد که (برن کیتو) سفیر ژاپون در لندن منتخب شد

§ ضیافت دستجات حماسات جنگی امریکا در (میلورن) با شکوه تمام انجام پذیرفت (لاردنارتکوت) مستردیکتین و امیرالبحر اسپری (عظماهی بلایغ) بودند همه در ضمن نطق خود اظهار داشتند که آروز عس ترین روزهاست که بین ملت انگلیس نا اتفاقی پیدا شود مجلس شورای ملی تهنیت نامه به امیرالبحر (اسپری) تقدم نمود - شهر را چراغان و آرایش نمودند

§ ساحل انگلستان طوقا شدیدی شده - رشته تمام سامهای تلگراف انگلستان رفته شده است

§ نماینده آلمان مقیم (مراکو) از (نمخبر) بسمت (فیض) رهسپار شد

§ وقایع نگار (طمس) از مراجعه نماینده آلمان اظهار تأسف نموده میگوید که در شدایه جنگ نمایندگان دول متفق الری شده از (فیض) حرکت نموده بودند دوباره رفتن نماینده آلمان فیض مخالفت با سایر دول است

§ روز یکشنبه عبدالعزیز وارد (کامالینکا) شده و سمت (مدینه) رهسپار است

§ دولت آلمان ، مذاکمتندگان عهدنامه (الجیریا) را نوشته که برای حفظ امنیت (مرکو) مناسب است تسلیم سلطنت (مولی حفیظ) را نماید

§ حراید فرانسه رحمت نماینده آلمان را خانقاهی ملزم می سازد

§ اعلان سلطان شدن (مولی حفیظ) در (حد) با تمام عظمت اشاعت یافت ، فسرین سپاه فرانسه تاکنون علیحدگی دارد

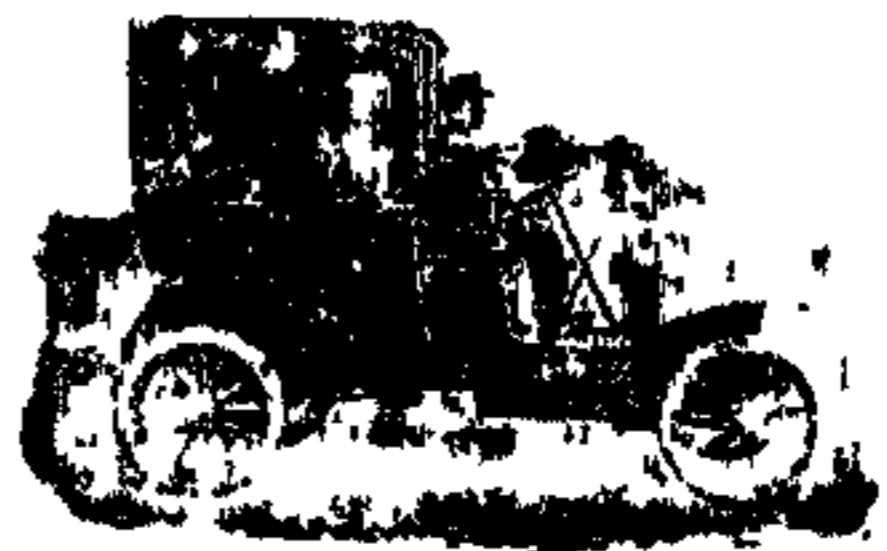
§ (جنرل بوتلاود) افسر بزرگ فئون فرانسه از (لجیریا) خبر میدهد که فئون سواره و پیاده هرب بر اردوی فرانسه در (لودیب) دیروز وقت عصر حمله کرده تا ساعت هفت شب هرب ها مه و

عرب اعض معمولاً در محاس ملی خواهد شد
 در (مراو) از امدات دولت آلمان سایر
 دین شکسته خاطر شده بد
 پادشاه و ماکه (سبایا) عود بوطن مالوف
 برسد

در راه اعلان شده که (مسیو کایمنسو) از ملاقات
 پادشاه انگلستان ریاد محفوظ شده (مسیو اسوالسکی)
 در رفتار داشتن اتحاد زیاده سعی است
 در تفصیل واقعات جنگ (لودیب) صادر شده -
 عراق با منتهای جلالت پیش قدمی کرده و حاصله
 ۱۰۰ متر تا شلیک توپ فریب توج فراسه رسیده
 سی زیاد در تصرف نمودن قورحله عودد مکر بیب
 سکه نیم و صرب شمیر دشون فراسه ناکام شده صبح
 جنگ موقوف شد

اشهار

MOTOR CARS - RENAULT FRERES
 BILLANCOURT, LEZ LILLE فرانس

حاصل کننده انعام برر گشرط بین ویاه و پاریس
 و
 گیرنده نخلت از (اتوموبیل کلب) فرانسه
 فهرست مجاناً فرستاده میشود

اعلان

تاریخ سرجان ملکم مصور که نقشه ایران
 را هم داراست بطبع اعلی ، کاغذ و خط
 خوب ، در نمر ۱۶ وکتوریا رود - کریس
 نی ، مار گام ، بمبئی - نزد آقا مرزا محمود
 صاحب تاجر کاشانی ، و در اداره جبل المتین
 کلکنه بقیمت دوازده روپه بفروش میرسد ،
 اجرت پست بر ذمه خریدار است ، بهر یک

از این دو مرکز میتوانند رجوع نمایند
 نقشه ایران نیز علیحده بقیمت دو روپه
 بفروش میرسد

اعلان

جلد دوم ابراهیم یک که افراد ملت را بهترین
 تازیانه غیرت در حب وطن است با کاغذی بسیار اعلی
 و طبعی خیلی خوب در سیصد و بیست و پنج صفحه
 قطع جلد اول کتاب موصوف برای فروش در
 اداره موجود است ، این کتاب گویا لازم به معرفی
 بشاید ، همین قدر کافی است که مگویم این جلد
 از جلد اول نافع تر و دلچسب تر است ، هرکس جلد
 اول او را ملاحظه نموده از مذاق مؤلف و سیای
 کلام و لطایف غالبه آن بخوبی واقف است ، که در زبان
 فارسی کنایه باین سبک و سلیقه نوشته شده ، قیمت
 چهار روپیه ، اجرت پست بر ذمه خریدار است

میکادو نامه

میکادو نامه منظومه است در جنگ روس و ژاپون
 که بوضع شاهنامه نگاشته شده ، و دارای ۵۸ عکس های
 حقیقی میدان جنگ میباشد تا کمال امتیاز بصبح رسیده
 هرکس خواستگار باشد اداره جبل المتین کلکنه رجوع
 باید قیمت در هندوستان سه روپیه ، برن یک تومان ،
 اجرت پست بر ذمه خریدار است

کتاب موجوده در اداره رای فروش

روپیه - آه	
۴۰۰	بحار الانور کامل
۱۵۰	سکندر نامه قاضی تری
۱۲	تاریخ سرجان ملکم مصور
۱	-هرنامه مطهرالدین شاه مرحوم
	-وائیح عمری امیر عبدالرحمن خان مرحوم
۱	(در دو جلد)
۵	بیابیع الموده چاپ اسلامون
۱	عراق عوائد ملل
۶	آثار محمد
۸	احوالات حضرت رباب - سلام الله علیها
۲	میکادو نامه مصور
۲	مکالمه سیح ابراهیم
۱	داستان شکفت
۱	دیوان سرخوش
۱	دیوان حافظ چاپ عکسی

تکراف از نجف باسلامبول

(۲۳ رجب سنه ۱۳۲۶)

عموم ایرانیان - عموم طلاب سی بلخ در تحریک حج الاسلام نمودیم حرکت ایشان منصرفاً به حج الاسلام تبریزی ما هبتی از طلاب مہیبی حرکت اگر مقرر باشد اطلاع دهید (کوزه کنان و طلاب)

جواب تکراف فوق از اسلامبول

نوسط کوزه کنان - آقای حجۃ الاسلام تبریزی مسامی آنحضرت و مجامعات طلاب دامت توفیقاتہم مایۃ تشکر عموم مسلمانان ، حرکت آنجہانان از طریق پشت کوه برای حیات محضر ایران ما تأیید کنی سایر حجج اسلام واجب فوری ، مؤدہ آن را ماورد حجج الاسلام آقای بہائی منتظر هستیم ، تکراف بشارت آمیز تبریز کہ الساعة رسید عیناً عرض می کند (ایرانیان)

عین تکراف تبریزم کہ بہ اسلامبول رسیدہ بود بہ نجف تکراف شد

تکراف حجج اسلامیه نجف اشرف

باجمن ایالتی تبریز

بنوسط انجمن ایالتی - تمام عشایر و ایلات و سرحد داران آذربایجان و اردبیل و قراچہ داغ و مشکین و مہابج و ماسکو وغیرہم دامت تأییداتہم ، اهتمامات این خدام شریعت مطہرہ در تشیید اساس مشروطیت برای حفظ مذهب انی عشریہ و جلوگیری از دشمنان دین اسلام است ، و تمام دل گرمی ماہا در این سی و اقدامات بہیرت دینی آن برادران بودہ و هست ، و آنچه برخلاف مشروطیت تا بحال از هرکس طہار شد ہمہ تحریکات و دہ ، حال علایہ لحد محمدعلی میرزا در مقام قتل مسلمان برآمدہ است لہذا صریحاً میگویم کہ اہتمام در تشیید مشروطیت چون ما حب حفظ دین است در حکم جہاد در رکاب امام زمان ارہ احنا فداء و سرمہتی ہمراہی ما مخالفین و اطاعت حکمشان در تعرض ہمہس خواہان بجزلہ اطاعت بزید بن معاویہ و اہلبائی منافی است الاحقر الجانی محمد کاظم خراسانی الاحقر مجل مرحوم میرزا خلیل الاحقر عبدقہ المازندران

تکراف از اسلامبول بہ نجف

نوسط آقای خراسانی حجج الاسلام ، بموجب تکراف امروزی عن الدولہ ، عدالدولہ ، سپہدار مصہود وارد تبریز مشغول قتل ، غارت ، اہالی دوچار صایمات عظیم ، اگر اقدامات آن حضرت تأخیر شود موجب صدمات غیرقابل جبران و اضمحلال اسلام و ایران خواہد شد ، زیادہ بر این سکوت فرمودہ بر حال بچارہ کان مسلمین رحمت آورده در سہات اول حرکت فرمایید

(عموم ایرانیان)

تکراف انجمن ایالتی تبریز بہ اسلامبول

(۲۳ رجب - ۲۰ آگست)

متمدن اسلامبولچی - نیاز - ہندی - صدیقیانی - و عموم برادران ایرانی - اقدامات وطن خواہانہ آن برادران غیور واصل و باعث امیدوار چہا شد ، وطن امروز از معاونت اولاد خود چشم یاری دارد ، و بہ آواز بتد فریاد می کند کہ ای اولاد من موقع از جان گذشتن است ، مردم آذربایجان با جان و مال خود ایستادہ و تا جان دارند دست از طلب حقوق مقدسہ خویش بر نخواہند داشت ، چنانچہ از اثر تشبہات جان مازانہ ایشان استبداد منحوس را جان بر لب رسیدہ ، و زودی حیات میثومہ خود را ترک می یابد

بموم برادران ہم مسلک عثمانی نمیدان حالصافہ مارا ما تبریک موقفیت شان برسانید ، و چون رشتہ مخبرات از اینجا مقطوع است استدعا داریم عریاض حالات مارا از آنجا بحضورت حجج الاسلام نجف برسانید (انجمن ایالتی)

جواب از اسلامبول

(۲۳ رجب - ۲۰ آگست)

انجمن ایالتی - تکراف آن فدائیان وطن و اسلام چشم ہمہ را روشن و زبان طالبان را بہ شای آذربایجان گشود - عیناً بنیات و دیگر نقاط مخارہ کردیم ، حضرات حجج الاسلام ہم در جناح حرکت بہ ایران میباشند ، قدر امکان مشغول اقدامات مؤثرہ و تہیہ اطافہ قدی هستیم ، نبات و منانت بزرگان دین را متذکر و در مسلک خود مستقیم باشید ، تا بہ کردن آرزو سوار شوید (ایرانیان)

همچنین ايضاً

تکراف حجج اسلاميه نجف اشرف باصفهان

وسط حجة الاسلام آقاى نجفى دامت برکاته - رؤساء و سره و حوايين مختياري دام بخدمه ، البته همه شاهها که حافظ و حارس و منزله روح مملکت هستيد ميدانيد که اهتمامات اين خدم شريعت مطهره در تشييد مشروطيت براي حفظ مذهب انى مشرعه و جلوگیری از دشمنان دين اسلام است و تمام دل گرمي را بغيرت دي آن برادران گرمي داشته و داريم ، و صريحاً همه اعلام ميداريم که مساعدت در تشييد اساس مشروطيت چون موجب حفظ دين است بمنزله جهاد در رکاب مبارک امام زمان عليه السلام ، و همراهي با مخالفين مشروطيت و طاعت حکمشان در تعرض به احدی از هواخواهان آن اساس در حکم اطاعت يزيد بن معاويه و منافی با مسلمانان است

الاحقر نجل مرحوم ميرزا خليل
الاحقر الجاني محمد كاظم الخراساني
الاحقر عبدالله المازندراني

همچنین ايضاً

تکراف حجج اسلاميه نجف اشرف بشيراز

وسط حجة الاسلام آقا ميرزا ابراهيم دامت برکاته رؤساء و حوايين فشقائي وغيرهم البته همه شاهها که حافظ و حارس و منزله روح مملکت هستيد ميدانيد که اهتمامات اين خدم شريعت مطهره در تشييد مشروطيت براي حفظ مذهب انى مشرعه و جلوگیری از دشمنان دين اسلام و تمام دل گرمي را بغيرت دي آن برادران گرمي داشته و داريم ، و صريحاً همه اعلام ميداريم که مساعدت در تشييد اساس مشروطيت چون موجب حفظ دين است بمنزله جهاد در رکاب مبارک امام زمان عليه السلام ، و همراهي با مخالفين مشروطيت و اطاعت حکمشان در تعرض به احدی از هواخواهان آن اساس در حکم اطاعت يزيد بن معاويه و منافی با مسلمانان است

الاحقر نجل مرحوم ميرزا خليل
الاحقر الجاني محمد كاظم الخراساني
الاحقر عبدالله المازندراني

مکتوب اسلامبول

از قراریکه در روزنامه های اروپا ملاحظه می شود محمد علی میرزا بجای دوسرای سلطنتی تشکيل داده قانون تازه که حاصل خيال امير بهادر بی علم و شیخ فضل الله بد هم است با صلاح دید سفیر روس مثل قانون دوماي روسيه مي نويسند ، اين ها همه خيال خام و فکر ناقص است ملت ايران از اين حواص چيزی متوقع نيستند ، و منت هم نمی کشند ، ملت همان قانون اساسی را دارند که مرحوم مظفرالدين شاه داده و تمام ويرا هم او هم گذاشته اگر مصلی از فصول آن برداشته يا عوض شود ادا ملت قبول نخواهد کرد ، اين جور حالا که طهران را فتح کرده ملت مظلوم شده و مطلوب گشته جز صبر چاره ندارد اين صبر و سکوت انشاء الله مفتاح الفرج خواهد شد و حق خود را چنانچه بايد و بايد تا هرب و شرق خواهند گرفت محمد علی ميرزا هر قدر قدرت پيدا بايد ، هزار حلال و خفيه نگاه داود صديک قدرت سلطان عبدالحميد خان را دارا نخواهد شد مزيد بر اين سلطان عبدالحميد خان مرد مطلق با تدبير دبلوماسيات اول و صاحب سه کشور لشکر و بجا مليون ايره مال تحصيلي بود ، باوجود اين در مقابل قدرت اتحاد ملي عاجز ماند

محمد علی ميرزای جاهل بی علم و مفلس بی لشکر چه سان مرتسام به آستانه حق و عدالت نمی گذارد اين جوانان از ديسانی خبر ، از شورش ملل در اول و هله مشروطه اطلاع ندارد از انجمن های ملت و از مطبوعات رم کرده و اين قدر خون ريزی و وحشی گری و بربری که تا حال در هيچ تاريخ شنيده و خوانده نشده نمي آيد معامله که با ملك الملکين وغيره کرد خود را رسواي جهان ساخت ملت ايران را رسواي جهان کرد در اين عصر تمدن خوبسختی را جنسان وحشی بدتر از گرگ درنده به علم معرفی کرد ای کاش آدم های او که در خارجه هستند آن (گراو تورها) را که شکل وی به عنوان حانور تشبيه کرد به دو شاهی بول سیاه بفروشد برايش مي فرستادند تا خود ميديد که دوستی امير بهادر و ابدال آن مرتبه او را بکجا رسانيده حيف که نمی داند لذت و ذلت که در تاريخ بادگار ميآيد چه معنی دارد اين جوانان

بخواست مثل بیکادوسی شد حالا در تاریخ برای
 داد اسم گذاشت که رحمت و خنکزی می باشد چه
 مدی که این جوان می آمد باسلامبول چنانچه عرض
 شد حال سلطان را میدید دیروز دوبست و بجایه رأس
 اسب از سرطوبه سلطنتی تحویل نوب خانه دادند
 دیروز پنج میلیون که از موقوفات محلول به شاه
 زادهگان بخشیده بودند تمام تحویل و در اوقاف شد ،
 دیروز چهار شاهزاده را لباس نظامی بوزاشی ناور
 سلطنتی علامت و سردوشی پوشانیده مثل یک
 صاحب منصب تا یک سرماز راه میبرد ، دیروز هشت
 میلیون لیره از صاحب عجا بردند ، دیروز سه میلیون
 لیره از امثال میرزا علی اسفرخان گرفتند این ها را
 که کردند بشوکت و عزت و عظمت سلطان افزود حال
 اشش و طرم و راحت شده خیلی بخون و از زندگی حالیه
 خود متشکر است و در حقیقت خود آزاد شد
 که سلطان حنان و انموده بود که ملت همه حوری و
 قاتل نورا خواهد گشت ، حال می بیند امیر پادشاه دروغ
 گفته در هرجه ارمیان می هزار افراد ملت میگذرد ،
 غیر از دطی ، بد باد از کسی صدا می آید ولی این جوان
 عروم از این شرف مادم با ابد استحقاق من و مقهور ملامت شد
 خلاصه کلام دربار زحمت نکند قانون دوما را از
 او هیچ کس قبول نخواهد کرد ، قانون اساسی که مالک
 بودند خواهند گرفت ، اگر مستشارهای این جوان قانون
 اساسی را می دانند تقلید نمایند بسم الله قانون اساسی
 از عثمانها تقلید فرمایند که مسلمان و رادران ما هستند
 تمام به فتوای علمای شرع شریف رسیده ولی تارقی
 - غیر روس مصلحت گذار (بول کوک) قول جفاقی
 است این جوان تقلید روسها خواهد کرد یک وقت
 طبردار می شود که پلش آنطرف آب است این قدر باید
 بداند معاوین او هرکس که مانند از جنگ عدالت حده
 محاسنت جان بدر برد مات حق خود را ته اند از آنها
 هم بگیرد از اولاد آنها خواهد گرفت والسلام

اتر و یویک از جراند از جناب احتشام

السلطنه رئیس سابق پارلمان و سفیر حالیه رلن
 (نقل از روزنامه شریفه اصلاح منطبه پاریس)
 در اغلب روزنامهجات شرح ملاقات یکی از وقایع

نگاران جراند آلمانی را با محمودخان (احتشام السلطنه)
 وزیر مختار ایران در برلن که از طائفه قاجار و منسبین
 شاه و رئیس سابق مجلس شورای ملی است نوشته
 بیانات او را مینویسند که میگوید
 من نیز مانند اغلبی از اعضای طائفه قاجار جزء
 حزب مشروطه طلبان بوده و ما همگی میدانیم که پارلمنت
 پایه استقلال ملی و پایه ترقی و پیشرفت مملکت است ،
 و بهرجهت پوشیده و پنهان نمیکنم که پارلمنت ایران که
 اکنون منفصل شده و قریب بیک سال سمت ریاست
 آن را داشتم مرتکب خط و خطاهای بسیار شد ،
 سبب آن این بوده است که اجزای آن بحسب ترتیب
 طبقاتی انتخاب شده و ناقص بود ، پارلمنت در قدرت
 خویش زیاد روی کرده و اغلب بمقتوی سلطنتی دست
 انداخته معدک احدی اسباب نظم و ترتیب شده
 آزادی عقاید را برقرار و زیاد روحی عده را
 جلوگیری کرده و مخصوصاً اسباب ازدیاد حس ملی در
 مملکت ما شد و اگر هم گاهی مشغول کارهای پست شده
 یا در بعضی اصلاحات و تغییرات لازمه راه بمقتصد نموده
 و ناقل شد سبب آن این بوده است که شاه توسط عدم
 همراهی و بیکاری خویش مقاومت نموده و این مسئله
 بواسطه اثر اطرافیان شاه که روس طلبند و بواسطه
 نبودن بول بوده است ، مخصوصاً ما بین نصیحتگر آن
 نحوست آثار شاه ملشی مخصوص شاهرا که یک نفر
 روسی و موسوم بشایشال است و رئیس گارد قزاق
 کلنل اباخف را اسم میبرم ، اینها از اشخاصی اند که
 اسباب این (کویا) شده اند درباب آینده عبیده
 حنی من بر آن است که بعد از این بحال است شور
 مشروطیت را از ایران بر انداخته وقایع این ایام اخیر
 که مات دید صاحب منصبان خارجه - رمازان را بمهرکه
 جدال کشایده مجلس پارلمنت و مسجد حله و ر شد
 بیشتر اسباب کثرت تحریک حس ملی و وطن پرستی
 شده و بنابر این گمان من بر آن است که عنقریب شاه
 پارلمنت جدید را تشکیل و مفتوح نماید ولی اگر خدای
 نخواسته قصد شاه غیر از این باشد آهوت خاک
 داخلی - فصلی که ظل السلطان هم بلاشک دعوات عده
 در آن خواهد داشت محتمل الوقوع شده زیرا که
 مات ایران میداند اگر پارلمنت خود را اردست نماید

الان خود را از دست داده و تا آخرین قطره
شور خود حاضر است که استقلال خویش را حفظ
نموده و از دست ندهد، دولت آلمان منافع عمده در
ایران داشته مخصوصاً تغییر ترتیب مکاتب و انتشار معارف
و بنای بانک آلمانی در طهران تا حدی بعهده گرفته،
پس در حفظ استقلال این مملکت باید اهتمام نموده و
همراهی کند، خوشبختی ایران در آن خواهد شد که
معا شاه و پارلمنت در اصلاحات و تغییرات لازمه
کار نموده و شرط اولی این امور آن است که عمل
طالبه و استقراض بطور شرکت بین المللی مرتب شده
تا کار پیشرفت کند

محمودخان که عازم سفارت لندن است کمال امید
و درد که بتواند در این مقام جدید خویش خطرات
عمده همت خود نموده، زیرا که مخصوصاً بواسطه اثر
انگلیسها بود که در دو سال قبل مشروطه در ایران
وجود یافت.

اری محمود خان در ضمن صحبت خویش چنین
مستفادند که چون سفارت آلمان در طهران بنا بران
ر محمود راه نداده و از پذیرائی ایشان مضایقه نمود،
این معنی اسباب آن خواهد شد که در ایران از مرتب
محبوبیت و مطبوعیت آلمانها خیلی بکاهد

این محمود خان و بر محمدار همان کسی است که شاه
و در و علاه الدوله را فاعلا گرفته و حبس نموده و
در این ایام پلیس برلن در اطراف خانه وی مواظبت
داشته زیرا که گمان میکنند یکدست از مأمورین مستبدین
ر می کشتن این شخص که با مشروطیت است از
مهران به برلن روانه شده است

حبل المتین

حرب محمود خان احتشام السلطنه از دوستان قدیمی
مست و همواره بوجود ایشان امیدها داشتیم ولی در مسئله
استراض بین المللی ما با ایشان موافقت بدریم شرحش
بعد ناموقع دیگر، و نیز عبتویم تصدیق کنیم که پارلمنت
برن بمقتوی ساطقی تجاوز نمود و حال آنکه با شواهد
حسبه میتوان ثابت کرد که پارلمان از دثرة حقوق قانونی
نیزه نمود، جمیع نزاعها سر آن بود که سلطنت از
حود خود تجاوز میکرد و جدائاً این الزام را هم کمال
دریم با آن اطلاعی که احتشام السلطنه داشته قبلاً فرموده

باشد در واقع بر حسب عهده و مفاتیح حکه دارد
خواست است تا بک اندازه الزام را از شاه کم نماید باقی
تشریحات انترویو ایشان را ما بوجدان ارباب انصاف و
شعور و ابگذاریم

اعضای اداره نسیب المتین ورود جناب علاه الدوله
که درین وقت از اولین اسرا و مهاجرین مشروطیت اند
به برلن تبریک گفته از دیدار آن دو برادر در کمال
املیت تبریک میگوایم و امیدواریم عنقریب با نیل
صرام ورود شان را با احتشام و اجلال در طهران
بنویسیم

(بگذرد این روزگار تاخ ز از زهر)

تنگرافات واجع بایران

ترجمه از روزنامه دیلی میل لندن ۱۸ رجب
از طرف شاه رسماً اعلانی انتشار شده که کبسیون
خاص برای انتخاب اعضای پارلمان مقرر و شروع بانخاب
اعضای شوری و مجلس سنا توام نمایند

تنگرانی از رشت بطهران رسیده که پلیس نزد
(سرکیس نام) ارمی روسی نارنجکی یافته سپس خانه
اورا تلاشی نموده آلات و ادوات نارنجک سازی هم
بدست آورده اند

مجبوراً دولتبان جلوگیری از بدگون برنی ملا
مایان طهران در اداره مجلس نموده با این همه هنوز سد
این طریق نشده است

(۱۸ آگست - ۲۰ رجب)

موجب خبریکه از پترسبرگ رسیده اول آکتوبر
ماه انگلیسی افتتاح پارلمان در طهران خواهد شد.
شاه قواعد انتخاب احزاء را برای مجلس سنا و مجلس
شوری توأم اجری خواهد نمود

محمد علی میرزا هوا خواه زیاد تازه پیدا کرده
برای مصارف لازمه آنها برنی از جواهرات خزانه را
رهن نهاده بین هواداران خویش تقسیم مینماید

دولت روس رسماً اطلاع داده که (کرنل لیاکوف)
در امور پاتریکی ایران هیچ گونه تصرف نخواهد نمود.
و غیر از عهده مشاق خویش بکار دیگر نخواهد پرداخت
موجب تنگراف تبریز در جنگ هفته گذشته غلبه
با مشروطیین بوده و فشون دولت منلوب گردید و
از آن بعد جنگی پیش نیامده است

(۲۰ اگست - ۲۷ رجب)

دو شبه ستار خان حکم تام داد بر اینکه اعیان محله های که اظهار بیطرفی شاه مینمایند و هیچگونه همراهی با ملت ندارند باید بقتل برسند و اموالشان منهدم و غارت شود

انجمن ایالتی آذربایجان مفتوح و رسماً انعقاد مجلس گردید یاد داشتی به تمام نمایندگان دول فرستادند متضمن بر اینکه اهالی ایران بیچوجه ذمه دار قرضه خارجه بانساب معاهده که در آن امضای مجلس شورایی ملی نباشد نخواهند بود

افوای که در خصوص تصرف نمایان بر ساوجبلاغ بود مقرون بصحت ظاهر نگردید

وقایع نگار اخبار مذکور مقام و سنگر های را که مشروطین برای مدافعه مهیا کرده ملاحظه نموده میگوید که بسیار مستحکم و متین است و غلبه عین الدوله بر آنها مشکل مینماید

انجمن ایالتی تبریز با عصویت یک صد نفر متعهد امروز ورقه رسمی بدستخط امضا و مهر انجمن بنوسط نمایندگان بجمع دول فرستاده شده ضمناً فصول قانون اساسی را در خصوص اسنفراس و امضای معاهدات دولتی بصحنه شاه آنان را متنبه نموده و اظهار داشته اند که اهالی بران بیجورقت زیر بار نخواهند رفت مساعده خارجه یا قرض دولتی را . مگر اینکه مجلس شورای ملی امضا نموده باشد

دیروز ستار خان رحلات طرفداران استبداد که در حقیقه همراهی بشاه می نمودند محله نموده بیابری را کشت و اموالشان را غارت کرد

(۲۱ اگست - ۲۴ رجب)

بعد از هیاهو های بسیار عین الدوله با (۱۷۰۰) نفر قشون در صاحب دیوانه رسید . (مسز استیون) ویس فوسل انگلیس بر ایی اعلام وی از اخبارات صحیحه شهری یا او ملاقات نمود . ظاهراً عین الدوله درست از حالات شهر واقف گردیده است

وقایع نگار اخبار موصوف مینویسد که من محل و مقام (بانر خان) را ملاحظه نموده مینوام گمت با اینکه نظام مسکری او قابل نیست معذاک تدارکاتی که برای مدافعه و حفاظت سنگرها دیده خیلی قابل تعجیب است . و برای دفاعیکه از عین الدوله نخواهد بکند کافی است من مینوام بگویم جنگهای محلاتی تبریز مقابله مینمکنند با جنگهای محلاتی تبریز در پیچ

پاریس در ایام بلوا بعقیده من اگر عین الدوله صاحب بکند مائل ودانا بشمار خواهد رفت

موجب خبریکه از طهران به (پترزبرگ) رسیده سفیر روس (مستر هارنوبک) با شاه ملاقی شده اظهار داشته است که نطقهای ملا فضل الله برخلاف برلسان که در مسجد جامع در مونیخه جمعی کثیر حاضر اند مورث تا امنی و حقوق صدمه بخارجه میرود ، این ملا هر روز ترغیب میکند مردم را برخلاف پارلسان و میگوید ناسیب مجلس و مشروطیت برخلاف مذهب اسلام است و مسلمانان را لازم که بکندل و یک حقه شده این اساس را برهم زنند . سار این ظاهراً شاه حکمی صادر نموده که ملا فضل الله از این گونه مداخلات دم درکشد و ساکت نشیند .

(۲۲ اگست - ۲۴ رجب)

عین الدوله با هزار ودویست نفر دیروز به نزدیکی شهر رسید

هفته گذشته جنگی سخت پیش نیامد . و در مواقع جنگی تغییر و تبدیلی روی داد . عین الدوله نزدیک (یامنه) که دوفرسخی شهر است رسیده قوسول روس در آنجا ملنظر ورود وی بود . حواسینی چند که سپدار برای اطلاع از حال شهر فرستاده بود با دل شکسته و یأس مراجعت نمود و چنان اظهار داشتند که ستار خان با سه هزار نفر آماده است که عین الدوله را استقبال نموده تبریک ورود گوید و تبریک خبر دادند از حال رسولاییک شاه فرستاده بود که اجرای خیالات مستبدانه را در مردم بجای بقتل رسانیده اند . ستار خان اظهار داشته اگر مجلس منعقد و انجمنها افتتاح شده و امایقی را که بسفارت انگلیس در ماده متعصنین داده شده بود مشروطین داده اند در این صورت اردوی او با امر حکومت برای اقدام هر خدمت حاضر خواهد بود . ورنه هیچگونه همراهی با دولت نخواهد نمود و آماده جنگ هم میباشد . اهالی تبریز از نطق ستار خان بسیار خوشوقت گردیدند . تاکنون مشروطین در داخله شهر بین چهار دیوار بزد و خورد مشغول بودند بعد از اینکه خبر افشاش طهران و ترویج و مشروطیت دولت عنای نگوش آنها رسید جسور و دلیر شده در خارج شهر اردو زده اند .

تکرافات روتر راجع ایران

(۱۰ شعبان - ۷ ستمبر)

وقایع نگار طمس از تبریز تلگرافاً یاد داده موصوفه اصلاح میدهد - با وجودیکه عین الدوله اطمینان داده بود تا رمایکه مراسلات و مخابرات برای صلح در پیش است جنگ و جدال موقوف خواهد بود معذاک قشون دولت بقتاً بر کاروانسرای نجفاتی شهر حمله برده و طارت نمود از این رو مشروطین غضب آمده بطرف اردوی دولتی شلیک توپ نمودند

(۱۱ شعبان - ۸ ستمبر)

شرکایت تجار تبریز که قشون دولتی کاروانسرای نجفاتی را غارت کرده تجار ایرانی منجم اسلامبول عسلی بسیار بزرگ منعقد نموده از سفارت کبرایه اسلامبول خواهش کرده اند که بطهران مخاره نموده رفع اسکوه بی اعتدالها را عاجلاً بخواهد

(۱۲ شعبان - ۹ ستمبر)

موجب تلگرافیکه از طهران بروزنامه طمس لندن رسیده از طرف سفارت روس و انگلیس یاد داشق منعقد المضمون رسیده نشاء پیش شده جداً توجه شاهرا معطوف خواسته اند بر امنیت و رفع اغتشاش ایالات خاصه آذربایجان که خوف مال و جان خارجه در او مبرود ، و ضمناً تأکید نموده اند باینکه شاهرا لازم است بایضای عهد خود در اعجاب و کلا و انعقاد مجلس سوری پای بند باشد تا اینکه اهالی را اطمینان کامل در افتتاح پارلمان حاصل شده آرام گیرند و تا میجه بومبر افتتاح مجلس شورای ملی ایران بشود ، روزنامه طمس از این لحاظ تهیبت گفته مینویسد که میتوان اطمینان نمود که از این به بعد رفع طوبریزی در ایران بشود خواهد شد

ایرانیه مقیمین اسلامبول انعقاد مجلسی نموده بدرت آراء تصفیه کرده اند که به تحاورتخانه یک طرفه ملامه با ایران هستند استیناف نموده از آنها نخواهند که از دول متبوعه خطه دشانت امنیت داخله ایرانرا عاجلاً حواستار شود

(۱۵ شعبان - ۱۲ ستمبر)

موجب تلگرافیکه از تبریز به (طمس) لندن رسیده حسکی شدید که از آغاز انقلاب تا کنون نظیرش دیده نشده در نواحی شمال شهر تبریز جاری است

ویس قوسل انگلیس خیلی سی نمود که بعیت قوسل روس قرارنامه بین مشروطین و مستبدین داده و صورت مصالحه را به طهران برستند ، ولی عدم موافقت قوسل روس نگذارد این امر صورت بندد (۱۶ شعبان - ۱۳ ستمبر)

موجب تلگرافی که از تبریز بروزنامه طمس رسیده نتیجه جنگ بوم جمع بین قشون دولت و اردوی مشروطین آذربایجان شده این بود که قشون دولت شکست عظیم یافته و از اردوی ستار خان (سپهسالار ملی) فقط شصت نفر مقتول و مجروح گردیده اند

تلگراف مخصوص

(از استارا ۱۶ شعبان - ۱۳ ستمبر)

تکفیر علما شاه ر بیاکتر ، وعدم تعقیب و حرکت ایشان در اثر احکام خویش او را جسور و خونخوارتر نموده ، ایران یک قطعه آتش ، و آذربایجان شعله جواله است ، روس ها سراسیمه همه قسم حمایت از شاه دارند ، انگلیسها علناً بی طرفی اختیار کرده ، هرگاه قوه مضوی از روحانین نزد ملت اسلام یکدفعه با پمال خواهند شد ، پیشین گونی از پیش آمده ایران با اوضاع کنونی غلط است همین قدر میتوان گفت حسن استقبال ایران منوط باقدامات رؤسای مذهب شیعه و جنبش ملی ایرانیان است

تکرافات

(۱۷ شعبان - ۱۴ ستمبر)

§ پادشاه انگلستان و (مسیو کلینسو) از (ماریناد) و (کارلسیاد) رجعت نمودند
§ سان قشون مرسوم ایام ربیع به سبب شدت طاران تعطیل شد

§ نائب وزیر مستعمرات دولت آلمان بسمت افریقای شرقی رهسپار گردید - در آنجا چهار ماه توقف خواهد نمود

(۱۸ شعبان - ۱۵ ستمبر)

§ دسته جهازات جنگی امریکا از (ملبورن) بسمت (الینی) رهسپار شد ، بسیاری از باشندگان آنجا تقریباً بعیت این جهازات مسافرت نمودند
§ مخبر (روتر) از (نوکیو) خبر میدهد که (۵۰۰۰) عمارت از حریق در (ناگاکا) سوخته

اکثر اهالی آنجا بر خانان شده اند، دولت خلیل مدد آنها میدهد

§ در (مودانیه) نایب قوسل و دایرکنتر شعبه بک عثمانی (روسه) بر بک گاری (مونور) در سیر بودند که ناگهان چند تن رهنمان بر آنها گلوله خالی شکرده نایب قوسل مجروح شده مشارالیه نیز گلوله بر آنها شلیک و یکی را بقتل رسانیده بمانی فرار نمود

§ دولت فرانسه دولت آلمان را آگاه نموده که دولتمندان فرانسه و اسپانیا متفق الرأی می اند که (مولی حفیظ) را بسلطنت برقرار نموده بشرطیکه رسانه از تحت شیبی خود دول اروپا را اطلاع دهد و عهدنامهجات عبدالعزیز را امضا نماید

§ (برسیدنت فلاریس) رئیس جمهوری فرانسه در دفتر اقامت حریق اسلامبول (۱۰۰۰۰) فرانک اعطای نموده

§ برس (آرنه آف کنات) (۱۰۰۰۰) فاشون تازه را در (کلاسکو) ملاحظه نمود

(۹ شعبان - ۶ ستمبر)

§ خبری از (تاجیر) رسیده که بقیه السیف اردوی عبدالعزیز شکست یافته افسرانشان در کوهستان اند راه گرفته اند

§ تلگرافی از (سوفیا) رسیده که سبب طاهر شدن رأی حکومت (بلغاریا) در خصوص مشروطیت عثمانی اهالی بسیار رنجیده خاطر اند و عماد مردم سبت (برس فردی بند) شده است

(۱۰ شعبان - ۷ ستمبر)

§ (لارد دولی) وارد (استرلیا) شد - ضیافت عالی رسمی و غیر رسمی وداعی (لارد نارتهکوت) جاری است

§ در بازار (میدیت البل) (۲۰۰۰) بسته پنبه سوخته است

(۱۱ شعبان - ۸ ستمبر)

§ وقایع نگار (مارنک پست) از (شنگهان) تلگرافا خبر میدهد که ادواجات رواجت و رؤی دولت چین در تدارک تخفیف کرک جان است

§ این خبر منتشر شده که (سربوکان) سفیر انگلیس

مقیم (سوفیا) عیالیه (سرمنزی مساورو) سفر (هیک) مقرر گردید

§ دسته از فاشون فرانسه حرکت از (۵۰۰۰) سرباز دیور از (دی نیب) بقصد حمله بر اردوی اصراب رهسپار شده، بین راه اصراب برقلب و مینمه و میسره فوج فرانسه حمله کرده خواستند محاصره کنند ولی بعد از نیم ساعت جنگ شکست طورده فرار کردند توپخانه جلوگیری از حملات اصراب می نمود که نتوانستند خود را به پیاده گان فرانسه رسانند - تلفات اصراب زیاد از فرانسه فقط ۲۲ نفر قتل آمده

§ خبری از (سیگون استیت) رسیده که ۷ مهر از فراسویان در شهر (هینون) بجرم فروش حره گرفتار شدند

(۹ شعبان - ۹ ستمبر)

§ (داکتر ویلی) قوسل آلمان وارد (القتار) شده و بسمت (فیض) رهسپار، امرا و رؤسای آنجا را آگاه کرده که (مولی حفیظ) بر دوستی آلمان میتواند اعتماد کند، و مرض رفقن وی در (فیض) اینست که (مولی حفیظ) را آگاه کند از اینکه دولت آلمان اراده آزادی مراکو را دارد و میبخواهد سلطان را از این صدمات نجات دهد

بوشهر

از طهران مبلغ هنگفتی که بالغ ده هزار تومان میشد از دریایی حاج بادر مشیرالسلطنه رئیس الورد بدون اسم و رسم خواست چون برداشت وجه ناخبر شد دریایی معزول مغزالموله برادر داده آصف الدوله منصوب گردید

آصف الدوله که امروزه بیرو مشیرالسلطنه است مسلک مخصوص در پیش گرفته اند ورود برادر داده آصف وقوع انقلابات عظیمه در در بنادر می یابند مشروطه خواهان در صدد اقدامات چند مستند خدا کند خواب غفلت آنها را براند

(جبل التین)

صدیق که در آمد و صد شکر که آلف روت مسلک مخصوص هزاران مال آصف الدوله و مشیرالسلطنه امروز منتج هیچ نتیجه نخواهد بود غایبه مشروطیین را عنقریب در همه راه معاینه خواهیم نمود

وقتی از صفحه ۸ همین شماره

بندی مریسان واله و حیران هر طرف در سحرای
بی - مانی میدوند ، و هرگز و یا بسی مثبت میشود
در این حال سرگردانی که مشرقین روی حضرت
دستاق را در نقطه ایران در جلوه و نهایش دیدند قفقاز
و بر - ان و عراق عرب و غیره که شاخ همین درخت
و دست ظلم و ظاقت و استبداد آنها را از هم جدا
ساخته بود هوای وصل با اصله و سایر مشرقیان
بصد نس - فیص و اقباس نور و اسباع مکتبه توحید
ر - نماء درخت طور عاقله رنات و ولوله کنان
سر دم - ساطه بطرف بران ساخت آمدند ، حق اهل
آفرینک و مصر در روزنامههای خود طهران را سرتاز
خلافت و کعبه مسلمین عالم شمرده شاه را خلیفه سید
برسین خواندند ، و از مشاهده این حال روس تمام
قفقاز و ترکستان را از دست رفته دید ، و سلطنت
شاهی دست خود را ر عراق عرب و لقب خلافت
و سیادت بصد ملیون مسلمان در شرف شفق !!

این وقت بود که محمد علی میرزا در خاموشی این
بور سور قد وطن فروشی و ملت کشی را علم کرد ، دل
دوستان را بر از داغ و چشم دشمنانرا مثل چراغ
ساخته ، تخت کبان را سرنگون کرد و بنشین بر ریخته
خورد و بران زد و کرد آنچه کرد !!

ر - ساد خود را اسیر مشق قزاق میسازد)
مگر قزاق ایرانی نیست؟ مگر قزاق مسلمان نیست؟
تکرار قلم حس ندارد؟ مگر قزاق وطن نمیداند؟ مگر
ان - غیر مسلمی ندارد؟ مگر میداند که باین ترتیب خود
گور سه - و اهل و عیال و ملک و اموال و مملکت
د - است روس میدهند و اسیر روس میشوند؟
اگر همین قزاقها بودند که تا چندی قبل مقالات
حسن روسی شان آتش عمامه و دلها میزد؟ با این حال
ر - مورد این مسئله که ز امروز بعد تاج و تخت و سر
ر - حال شاه را در کف قدرت خود میداند؟ و بقا و
روان - شهر را همراهی و محبت خویش میبهارند و نس
ر - در در اند شاه در فشان کند و برفت رنت آنها
ر - ره ر - سرباید و بهر قسم تمایلات و منظورات آنها
ر - مت باید و بسحر بیان و جایش فتوحات نظامی آنها
ر - بنویس و مضمون خود کند ، تا سدی رصیص در
خطر تلاطم امواج حب وطنی و غیرت ملی و ملاحظه
ر - هی و حرص و آرزو آنها کشیده باشد !

گر شاه گنجهای قارون و خسرو پرویز و گرم
طاب و زون و هوش و دایری مادر و ایلیون را معاً

داشته باشد در جلو این امواج چند روزی پیش دوام
نخواهد داشت ، تا چه رسد بر اینکه از همه طاری و
عاطل باشد !

وای از آن روزی که قزاقها بیدار شده به یقینند
که دنیا را باخته و دین را بیاد داده اند ، در میان
شیعیان در زمره شر و ستان و رجاله شاهیان و طرف
لغت تمام مسلمان شده اند ، وای از آن روزی که قزاقها
خود را مانند سگ ارفی و قحبه زشت بی دنیا و امید
بهشت بیابند ، و بمقام حیران گذشته در تحصیل دین
و شرف و دنیای از دست رفته بر آیند ، و مانند
(حر) در سر و جان فشانی بر دیگران قدم جوینند!

از آن طرف بر فرض محال تصور کنیم که این قزاقها
از همه این احساسات طاری و وحشی اندی و بنده
بول و اسیر فریب و گول خواهند بود ، امروز بول
و حبه چند صاحب منصب روس آنها را بر معاندت
با ملت و مذهب خود می انگیزاند ، فردا چه چیز
مانع آنها خواهد بود که از نقد منگفتی و وعده
های هم و دائمی تر ملت که شب و روز باقسام
و سائل در جلب آنها بیگانگی و اتحاد با خود خواهند
کوشید صرف نظر نمانند ، و بکافری را که مرکز بغض
و عداوت و خونی جهل کرور ملت ایران است از
تخت بردارند ، و خود را هم از خطرات حفظ و ایمن
سازند ، یا با شاهزاده محبوب بسازند و کیسه را از
قدینه او بر سازند و او را بر تخت میباشند !! یا شعبه از
قزاقها بواسطه مشاهده حالت رشقی و رفتار نامهربانی
یا حرکت ناموافق با خیالات خود با او بد دل سازند
و بوزن قطعه قطعه اش سازند و کسی دیگر بجایش
بگذارند ، مگر عین همین اتفاقات و حرکات از قشون
(بنکی جری) نسبت بسلاطین عثمانی رو نداد ، مگر
ترکها با خلفای بنی عباس همین معاملات را نکردند و
خلفای بنی عباس را باز بجهت خیالات و احساسات خود
نکرده هر چندی یکی را معزول و دیگری را منصوب
نداشتند ؟ مگر متوکل عباسی را چند نفر از ترکها
بواسطه اعراض و عداوت شخصی شب در سر بساط
بزم پاره پاره نکردند ؟ مگر تاریخ بر از تجاویزات
و اغتشاشات و سلطنت نرانی و پادشاه کشی این دو
فرقه نیست !

چرا باید پادشاهی که عبرت از تاریخ گذشتگان
نیکبرد و مرتکب خطایای سلاطین گذشته میشود
هلاکت و صدمات آنها گرفتار نشود و تاریخ خود را
تکرار نماید !!

خوبل اللین کلکتہ

مدیکل کالج استریت نمبر ۴

Hablu Matin Office
4, Medical College St.
CALCUTTA.

و کلا ذمه دار ابوحیات مشترکین اند

(بدل ابوة اخبار پیشی کرقتہ میشود)

قیمت اشتراك

سالانه - - شش ماهه

هند و برمه

۱۲ روپہ - - ۷ روپہ

ایران و افغانستان

۲۰ قران - ۲۵ قران

عثمانی و مصر

۵ مجیدی ۳ مجیدی

اروپا و چین

۳۰ فرانک - ۱۶ فرانک

روس و ترکستان

۱۰ منات - ۶ منات

نامه مقدسه

الماتین

سنه ۱۳۱۱

(مراسلات خصوصی بدون امضای معروف)

(اداره درج نمیشود)

کلیه امور اداره با

مدیرکل مؤبدالاسلام است

هر دوشنبه طبع

و سه شنبه توزیع میشود

یوم دوشنبه

۲۴ شعبان ۱۳۲۶ هجری

مصادف با

۲۱ - اکتبر ۱۹۰۸ میلادی

در این جریده از هرگونه اخبار و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فواید ملتی بحث میشود

(مقالات نامالمنعمه مقبول و در انتشارش اداره آزادست)

مسئولیت وزرا در پیشگاه قانون

جواب دقت اعضای مجلس وزرا ایران

(اصل ۲۴ از قانون اساسی ۱۳۲۴)

بستن عهدنامه و مقاوله نامه و اعطای امتیازات
بخارج و صنعت و فلاحی و غیره هم از اینکه طرف داخله
مانند یا خارجه باید بتصویب مجلس شورای ملی رسد
(اصل ۲۵ ایضاً)

استدراض دولتی بهر عنوان که باشد خواه از خارجه
و خواه از داخله با اطلاع و تصویب مجلس شورای
ملی خواهد شد

(اصل ۴۵ از متمم قانون اساسی ۱۳۲۵)

کلیه فرامین و دستخطهای پادشاه در امور مملکتی
و ترقی اجرا میشود که بامضای وزیر مسئول رسیده باشد
و مسئول صحت مدلول آن فرمان و دستخط همان
وزیر است

(اصل ۶۱ ایضاً)

وزرا علاوه بر اینکه به شهادت مسئول مشاغل
مختصه وزارت خود هستند بهشت اتفاق نیز در کلیات
امور در مقابل مجلسین مسئول و ضامن اعمال یکدیگرند

(اصل ۶۴ ایضاً)

وزرا نمیتوانند احکام شفاهی یا کتبی شاه را متمسک
قرار داده سبب مسئولیت از خود نمایند

(ماقبل نشود عرصه باقیال دو روز)

(شاید سکه سنج او بادبار اند)

خواب غفلت و توغله در خلاصه خود سری وزرای
ایران را هاتقی غیبی باید که نها در داده آفتاب را
بوقاف و خیمه آتیه که در مقابل این غفلت غیر قابل
الانکار است آنگاه سازد که ای وزرا مسئول صحت
حقوق بر باد رفته را در مقابل خطائهای شما هیچگونه
سبر و تحمل محمود بود

اندکی بخود آئید حالات وزرای دولت عثمانی
بنگریید و مالهای بادمانه آنها را که قابل استماع و توغله
نامل شماست بشنوید که بنا در داده شما را منصف میداند

(بین روز ما راسق پیشه کن)

(رو از جنین ووری اندیشه کن)

مشیرالسلطنه وزیر داخله - علامه السلطنه وزیر امور
خارجه - قوام الدوله وزیر مالیه - مشیرالدوله وزیر
عدلیه - مهندس الملائک وزیر علوم - امیر بهادر و
جنگ هرگز بخاطر خود خطور ندیدند که ملت را
شاه ملوک ساسه خواهد بود شراره بی شرمی شما بکبار
برده عفو و بخش ملت را گمبخت پندیشید از ملت
که ملت شما را بدیوان عدالت جناب و خلون شما را
هدر دهد پرمیزد از ساعتی که خانهای شما را خراب
و اموال شما را آتش زند ، مگر نژد از شراره غیرت
ملی که دودمان شما را بر باد دهد گذشته از اینکه ملت

این انفصال را قانونی دانسته در هر حال مشوايت شما را مسلوب نموده اند چنانچه استقراض يا كفترات يا مفاوله در عرض اين مدت واقع گردد ملت تمام را از حيلانت شما خواهد دانست اينك شما را متذكر ميشويم كه در پيشگاه قانون حدود خود را محفوظ داريد و در مقابل احكام مقدسه حجاج اسلاميه بحجف در حال آتیه و سلوك ملت با خود انديكي غور نماييد عذر مجبوريته از شما مسوع نخواهد شد چه باب استعفا از راسيه شما مفتوح بود

ميدان مافل و ديوانه فرق اين ست و بس كه مافل آنچه كند عاقبت پنديشد ۱۱۱

بیان نامه ایرانیان اسلامبول ایرانیان از میر در جمع آوری اعانه

خدمت آقایان سائین از میر پس ز تهیت و سلام عرض میشود

اتفاقیکه در ایران خاصه در ایالت آذربایجان روی داده البته شاید باید و اکنون نیز میشود که چه آنشی بر با است آنها که از دو سال و نیم قبل گرفتار هرگونه خسارت بوده اند آنها که درین مدت بویژه درین اواخر توك خانه و زندگی گفته اند ، آنها که صرف نظر از همه چیز کرده روز تا شب ، شب تا سحر جنگیده اند برای کی و کدام مقصود بوده ؟ این همه جابجاری را برای نگاهداری دین و حفظ مملکت کرده اند ، قصد نشان این بوده که در آینده بدامن عصمت وطن ما دست بیگانه دراز نشود عرض و ناموس ما را حکام مستبد باجانب فروشنده منافع مملکت ما را بدیگران باز نگذارند ، برای اجرای این نیات مقبول اگر ما مهجوران ، در مدران وطن هم در آنجا بودیم مقتضای دیات و وطن خواهی که داریم البته ما یستی پیروی از ایشان نموده حال که سهل است حامای خود را درین راه که راه خدا و راه سعادت مامت خالق است فدا کنیم حالا که ازین فیض محرومیم و از میدان جابجاری و نامبرداری دور افتاده ایم پس خوبست حسن همراهی خود را شرکت در آن مصائب حاضران و فرستادن اعانه نقدی اظهار نایم و اثبات کنیم که اگر خودمان از معرکه دوریم دلهامان نزدیک ست هواس و مخیالمان در اردوی مجاهدین است ای همشهرمان از میر برای دور افتادگان از وطن وقت همت ست وقت دستگیری و صروت است جبهی که سینه های ما در این راه جانیهای شما کرده اند غایب های خود را در

ادخالته اند آیا شایسته است که بجای نان میوه هم گیر شان نیاید و شما همین قسم نمانا بکنید آنها میدان آنش قوطه نخورند شما کثار دریا ذوق وصفا کلید نه شایسته نیست هرگز طبع سلیم و مرد غیرتمند نمی پسندد روا نیست برادران ما گرفتاران محنت های منگفتی باشند و ما دست ها را روی هم نهاده نگاه کنیم بیگانگان از امریکا آرد و گندم اطانت کنند ما خود را پس بکشیم و بگریه و زاری قناعت نایم ، مردم ایران غیرتمند و وطن پرستند تعصب دین و ناموس را از روزگار (کیومرث) میراث میبرند نوع خواهی و دستگیری را بدیگران تا اکنون درس داده اند ، باید همگی همت کنند دست ها را به کبسه آشنا بایند هیچ موقی باریک تر ازین موقع براسیه دین و دولت خود سراغ نداریم هرکس که این نیاز نامه میرسد در هر طریق که خواهی باش اگر بستگی ایران و ایرانی دارد باید از پاری و یوری ولو اینکه خیلی جزئی هم باشد مضایقه نکند بجهت تبریز را که حافظین کبسه اعمال ایرانیان از خوب شدن خوشاود باید عجاله همشهریان مقیمین خارجه در تکلیف حتمی دارند که باید ابدأ در اجرای آنها سهل انگاری فرمایند اولاً حجاج اسلام عقبات را بعرض تا کمرقات مفصل و مؤکد مجبور بمرکت رو بایران نمایند چنانچه آقایان اسلامبول جذدی است مشغول مخابرات هستند و نزدیک است موفق شوند تکلیف دویم فرستادن پول است به تبریز تا به تصویب انجمن ایالتی بصرف لازمه خرج شود و ترمیم شکستگی ها را نمایند این دو فقره که عرض شد خیلی مهم و مدن باز فرض است

حبل المنین

حسن پیدار هیچ ایران نژادی را جزئی غفلت از حال و مدین تبریز روانست نمدام از اقدامات غیرورانه ایرانیان اسلامبول که در این موقع دقیقه فراغت نجسته و خدمات شایان بر و ر داده شرح دهم یا از بعضی سایر ایرانیان که در هند آقامت دارند شکوه آواز کم امروز روری ست که وطن در ورطه اقراض است امروز روزی است که ارکان استقلال ما در شرف انهدام است امروز روزی ست که مادر وطن را با اقدامات انشای سوء چشم در انتظار است فریضه عالی و دان فقیر و غنی ضعیف و قوی ایرانیان است که حتی المندور بذل جهد نموده در هر محل اعانه جمع نموده و تلگرافاً بتوسط انجمن ایالتی تبریز بسپهسالار اعظم فشنون ملی حضرت ستار خان ایصال داوند در هندوستان مخصوصاً

وسط منكانك بانك وکیل بانك شاهنشاهی کور تبریز
 حصول این منصوبه در غایت سهولت است اشاء الله در
 رات آتی هم ما تجدید مطلع خواهیم کرد

حسیات پلتیکی

هرگاه وجداناً صحیح تاریخ را ورق زیم ، و با
 اسکوپ نظر افق سیاست را مشاهده کنیم ، تقسیم
 فوایم نمود که تصادمات پلتیکی دول در هیچ زمان
 چون دوره حاضره سخت و شدید نبوده ، نهایت اینکه
 در ادوار سابقه در کشمکش های سیاسی مباح و زید
 ود ، و در این دوره بنابر توسیع دائره پلتیک ، با
 نزایش تدابیر که درین زمان اثرات منفی نمودن شناخته
 می شود غالب مصادمات سیاسی در برده میباید ، مگر
 وقتی که غلبه در پلتیک ظاهر طرفین یا یک طرف را
 کار بحران و کارد باستخوان رسیده مرابطات مناقشات
 ظاهری کشیده عاقبت صاحب یا جنگ عانی گردد

آنچه را تاریخ نشان میدهد هر قدر مناقشات
 دول عانی باشد اقرب بصالح و برعکس مصادمات سری
 سیاسی دور از اصلاح است ، چه در مناقشات عانی
 واسطه و میانجیگری دول سازه ممکن الوقوع و در
 مصادمات سری سیاسی بعید الامکان است

اگر چه بظاهر این دوره جمیع دول دم از
 صالح خواهی و سلم جوئی میزند ، ولی در بطرف
 هر یک نگریم خواهیم دید که سر تا پا در زد و خورد
 پلتیکی و مصادمات سری سیاسی با رقبای خویش اند
 و در عین زد و خورد با رقیب سیاسی خویش از
 روی خدع و پلتیک ظهار خصوصیت می نمایند ، و
 همه روزه علاقات یکدیگر تقدم حتم مصافقات برهم
 سببت میجویند ، این است که از یکطرف آواز نوشاوش
 جام نعت امپراطوران بزرگ و ندای صالح جوئی و
 اتحاد و دوستی سلاطین عظیم الشأن گوش ما را بر کرده ،
 و از طرف دیگر صدای نایق نایق کارخانجات اسلحه و
 پورسه های جهاز سازی گوشها را کر می نماید

وقتی که بادور بین تعمق در مناقشات سری دول
 بنگریم ، و با میزان تحمل با مصادمات عانی از زمان
 سابقه سلاطین موازه نمائیم تا منظر تصدیق خواهیم
 نمود که در هیچ دوری از ادوار سابقه مناقشات
 سیاسی دول تا این درجه حکسب اهمیت نخوده بود
 مشکل اینجاست که مناقشات سیاسی دول امروز تمام
 سری و هیچ دولتی که فارغ و بی طرفیکه قابل وساطت
 بوده و خود در دایره رقابت شامل نباشد بنظر نمی رسد

(هرکس که شگری بهمین درد مبتلاست)

از یکطرف می بینیم انگلیس دست اتحاد فراسه
 داده مصر و مراکو را مال المصلحه خود قرار میدهند ،
 و چون دایره اتحاد خود را وسیع تر لازم می بیند دست
 دیگر روس داده ایران را در میان تقسیم مینماید همین
 که اتحاد ثلاثه خود را قویم یافتند مسئله مقدونیا و
 خانه مشروطیت ایران و استقلال ایرانیان که مقدمه
 مقاسمه است در (دیوال) تصفیه می یابد

از طرف دیگر مبنکریم که آلمان ، آستریا و
 ایتالیا را بدائرة اتحاد خود دعوت و با عنانی هم که از
 در باز دست متحد بود تشکیل یک قوه قویه تریمیه
 در مقابل اتحاد ثلاثه روس و انگلیس و فراسه
 تدارک مینماید ،

از یک جانب عنانی را در وسط آسیا متوس روس
 قرار داده نقشه تسخیر شمال و جنوب روس و انگلیس
 را در ایران برهم میزند ، از جانب دیگر نقشه برآب
 میزند که یکباره در مراکو نفوذ فرانس بخود منتقل
 میگردد مصادقات طبیعی هم کک داده اسباب تلامیر
 که نتیجه طامع شاه از سلطنت است مانع اجرای تقسیم
 روس و انگلیس را فراهم می آورد ، و دست طبیعت
 ما شور و خروش مشروطیت عنانی را بمیان آورده
 آنچه در خواب و خیال نبود در مسئله مدیویه موقع
 اجری میگذارد ، هجرت اینکه کار یکساله اروپائیان در
 این مشروطیتین جدید عنانی یکروز بمنصه پرور آورده
 که اگر این طور پیش رو بل رقبای آنها آن طرف
 آب است

مشروطیت عنانی نه تنها مسئله غامضه مدیویه در
 خانه دادگاه که تغییرات عظیمه در وضع پلتیک عالم
 انداخت ، خصوصاً که با راه آهن حجاز تواتر شده
 ظاهر است که راه آهن حجاز اعظم راه های آهن
 پلتیکی دنیاست ، این راه آهن عنتریب بطائف حکه
 دروازه بمن است خواهد رسید ، این راه آهن جزیر
 العرب را تسخیر ابدی عنانی نمود ، این راه آهن بمن
 را ملک طاق آل عنان قرارداد ، این راه آهن مناسبت
 منصوره آتیة عهد را فیصل نمود ، این راه آهن مسئله
 کویت را تازه خواهد ساخت ، این راه آهن مسئله
 (سینا) را تجدید خواهد کرد ، این راه آهن کاب
 سویس را همواره در تهدیدات عسکری عنانی باقی
 خواهد گذارد ،

مختصراً راه آهن حجاز و مشروطیت عنانی یک

انقلاب عظیمی در اوضاع سیاست عالم پیدا کرده و خواهد کرد. خصوصاً وقتی که راه آهن بغداد هم تکمیل شده از چند نقطه باین خط آهن متصل گردد.

مناقشات کونی دول است که از بعد کافر نس بین الدولی (الجیریا) آلمان را بر آن داشت که در وضع سیاست و حکومت مراکش تغییر پیدا نموده. مواد معاهده بین الدولی (الجیریا) را باطل نماید. عبدالعزیز با تاج و تخت در همین نقشه بجزایر سیاه نشست. مولی حفیظ بی نوا بهمین نوا بر تخت سلطنت قرار گرفت.

نتیجه همین مناقشات کونی است که از یکطرف بمراطور آلمان در اطلق خود صاحب حوثی و سلم حوثی حوثی را ظاهر میدارد. و از طرف دیگر در سرحدات فرانسه تربیت ردهو میدهد.

از بعد کافر نس الجیریا که در عوالم سیاست شکستی فاحش آلمان رسید از یکطرف به تغییر وضع داخله مراکو و از طرف دیگر تدارک قوای جنگی حوثی برداشت. اینک گویا از هر دو فراغت حاصل نموده. از یک جانب مولی حفیظ را با سلطنت تسام نموده از جانب دیگر تهره قشون در سرحدات فرانسه مینماید تا باین تدبیر و آن قوه سلطنت مولی حفیظ را بر فرانسه قبولاند مراکو را کاملاً در فرزند حوثی قرار دهد.

بلی ایست که خوف هشار دیسامت اروپا میبود و هم از ترکیب آن میبود. چه دولت انگلیس چنانچه از شایعات مناقشه اولیه مراکو معلوم گردید یک معاهده مخفی سوقی عسکری با فرانسه دردد. چنانچه در آن ایام اشاعت یافت دولت انگلیس وعده پیاده نمودن صد هزار قشون سواحل مراکو برای در جلوگیری آلمان بجایه فرانس نموده. و بفریده بسیاری از ارباب سیاست همین نکته سبب کوفه انداختن آلمان و تسام شدن او در مسائل کافر نس بین الدولی الجیریا و موقفاً قبول شکست قاناقاش باینکی آلمان گردید. چه آلمان در آن زمان تنها بود. یعنی اتحاد ثلاثه که میبادش خاتمه پذیرفته بود تجدید شده بود پس از آیکه آلمان از وضع تغییر داخله مراکش و فراغت حاصل نمود. تجدید اتحاد ثلاثه را هم با استریا و ایتالیا کرد.

(یک از ارباب درایت میگوید)

نتیجه مسافرت ما حضرت (اموردهم) در (بروال) مبنی بر حل دو مسئله بود یکی مندرنیا دیگر ایران. اول منسروطت سلطنت عثمانی اطلل گردید. دوم به تکفیر رؤسای روحانی از محمد علی میرزا. همین قسم مسافرت شاهانه در آلمان و استریا هم پس از افشای

اتحاد ثلاثه آلمان و استریا و ایتالی بود بی نتیجه ماند. وضع امروزه مراکو مانها درجه اهمیت را برای انگلیسان دارد. اهم بر اینکه خساره عظیم به تجارت شان وارد خواهد شد. هرگاه ر-روح آلمان در آن مملکت زیاد شود خسارت عظیمه سیاسی هم بر ایس انگلیس منصور است. ولی از روی قرائن سیاسی امروز ما بد تسام نمود که فوذ مطلقه آلمان در مراکو (که در نظر ارباب سیاست تا جندی قبل از مستعمرات فرانسه بشمار بود و فرانسویان پادشاه آرا همخوبه ماکه مدیکانگر می پنداشتند فرمان رواست. تا سیاسیون فرانس و انگلیس در آتیه چه وقتی بر آب زند

مناقشه مراکو را اتحاد ثلاثه آلمان و استریا و ایتالی اهمیت نامه داده. چه اگر فرانسه و انگلیس و اسپانیا منعدها نخواهند آلمان را از تجاوزات سیاسی در مراکو باز دارند. استریا و ایتالی نیز بر حسب معاهده سوق عسکری حدود شرقات با آلمان خواهند نمود اگر فرانسه منفرداً اقدام بچنگ نماید ما استدعا میکنی که از در باز آلمان برای چنین روزی دیده مشکل مینماید که شاهد فتح را در آغوش کشد. مقتیده جهی از ارباب درایت مقتضیات سیاست و مراتبات دول نفسی اتصال یکدیگر پیدا کرده که هرگاه یک توب بین فرانس و آلمان شلیک شود شعله با اتلا دودش چشم هیچ اروپائیان را فرا خواهد گرفت.

نتیجه مناقشات کونی است که بمجرد بی بردن آلمان بمعاهده روس و انگلیس دولت عثمانی را محرك میشود که دعوی شصت ساله خود را بران پیش نموده. قشون حوثی را در سرحدات شمالی جمع کرده مترس روس و عدل بشقد میبای او شده طامع از پیشرفت مقاصد روس و انگلیس در مقاسمه ایران واقع شود.

مسئله وسط آسیا از جهت مسائلیست که از صد سال باین طرف لاجل بود. دولتین روس و انگلیس از مسلک آلمان خافل مانده بخیال خود این مناقشه درین و این محاسنه عنیقه را فیصل نمودند. بقیه ما درین موضوع انگلیسان قافیه را باخته ضرر عظیم بر آنها وارد خواهد گردید.

انگلیسان گویا از راه سیاست خواستند در مقابل آلمان تشکیل قوتی در وسط آسیا داده ازین رو خود را ناچار از همراهی با روس دیدند. معلوم است روس لم اینقدرها مفت باز نبود که پس از خساره های عظیمه سیاسی که قرنهاست از انگلیس دیده بخت دست اتحاد باو دهد. انگلیسان بخیال خود بروسها پلنیک زده. بنا

بظاهر ابرار مال المصلحة این اتحاد قرار داده و در باطن باصول پلتیک دهنه برده‌اند روس زده لفظ (استقلال ایران) را در معاهده گنجیندند

این نکته را انکار نمیتوان کرد که انگلیسها کاملاً مضار خود روس در ایران بمناسبات هند واقف و میدانند که اگر روس از روی این نقشه تقسیم حصه خود را در ایران متصرف شود، دیری نخواهد گذشت که از چند جانب هندوستان را در تهدیدات عسکری خواهد گذارد. ظاهر است نیت اینگونه اتحاد های پلتیکی در عالم سیاست چه قدر میبایست. از این رو متحد الکلمه جمیع رجال انگلستان حق شخص (سر ادورد گری) که محرک این اتحاد و موجد این معاهده شناخته شده تسلیم دارند که چه از روی تقسیم حصص و چه از روی نکات پلتیکی اگر از روی واقع مطابق این معاهده ایران تقسیم شود ضرر انگلیس است.

ولی (سر ادورد گری) مژده خیال خود را در جواب معترضین دو امر جلوه میدهد اول لزوم اتحاد با روس بر حسب مقتضیات وقت در عالم سیاست. یعنی بزبان پلتیکی فهماند که آلمان در آسیا رخنه نموده اتحاد ما روس در جلوگیری وی لازم بود. و اگر ما تسامح میکردیم و در باغ سزا و می نمودیم دست اتحاد با آلمان داده مورث خسارات عظیمه ما در آسیا واقع میگردد دوم استقلال ایران همان امظیکه در معاهده گنجیندیده شده اینک همین دو نکته موضوع بحث معترضین این معاهده است و در سر همین نقطه خطب سیاسی (سر ادورد گری) ظاهر می شود. چه روسها را هم که دست اتحاد با انگلیس دادند دو غرض بود. اول بر کردن جا خالی منچوریا را از ایران بر حسب همین معاهده و تقسیم، بعبارة صاف و ساده روس تقسیم ایران را از روی این معاهده حقیقی پنداشت، بلکه چنین تصور نمود که دولت انگلیس ولو شخصاً پیشقدمی به تصرف حصه خود نماید همینکه وقت مقتضی شد مضافاً با روس همراهی خواهد نمود. زیرا روس هم میدانست. که امروز طایع قوی تصرفات شمالی ایران همانا آلمان و عثمانی میباشند. او هم بخیال خود خواست در اتحاد با انگلیس بلکه این دو بالغ را از پیش بر داشته شمالی ایران را متصرف گردد

غرض دیگر روس از اتحاد با انگلیس تأییدات مالی انگلیس در اصلاحات ملکی او بود. عقیده اول روس در این اتحاد سبب گردید که پس از امضای معاهده علناً بر حصه منقسمه خویش آغاز به تجاوز

نهاد. از یکطرف تراکه را بشووش آورد. از طرف دیگر قزاق بر قوساخانه های خود افزود. و در اجازه نوپ و فشتنگ داخل سرحد ایران کرد. موسون وی در تبریز بنای محکم را محکومت و تجاوز را رعیت نهاد. همان قسم تمام نمایندگان وی حق در اصفهان آغاز بزیادتی گذاردند. و ضمناً هم در سرحدات ایران قشون جمع نمود. باین تجاوزات بینه قناعت نه نموده طاقت در سرحد بیه سوار دولت هیچ مستمکی بنای اجحاف و زیادتی را نهاد. و مرتکب انواع حرکات وحشیانه شد. با اینهمه بهانه بینی بدست نیامد. چه هر چه را او گفت ایرانیها شنودند. بعبارة اخری هر چه او بست مجلس گشود. و آنچه درید مجلسیان دوختند. اینهمه تجاوزات روس را که مانند آفتاب عالمیان ساطع و لامع بود انگلیس با دیده انگاشته صدا از (سر ادورد گری) بیرون یامد که این حرکات متجاوزانه مضر بر استقلال ایران است. و حال آنکه (سر ادورد گری) چه در (هوس آف لارد مجلس اعیان) و چه در پارلمان اساس این معاهده را بر استقلال ایران جلوه داده بود. بالاترین امریکه در تقسیم حقیقی ایران مؤید حیالات روس گردید این بود وقتیکه در شمال ایران روس بقوسول خانهای خود قزاق زیاد میکرد انگلیس هم در جنوب بهان و تیره رفتار نمود

بلی درین وقته اخیره که طشت از نام افتاد و اقدامات عانی روس در تصرف شمالی ایران آشکار شد و کلای شورای ملی انگلستان رسکوت (سر ادورد گری) سحت گرفتند ولی تیر از شصت رها شده بود

بالجمله طاقت روسها دانستند که با بودن مجلس کاری از پیش نتواند برد چه بهر قسم ابواب بهانه را مسدود می ساخت و از طرف دیگر نایب شد که مشروحات آنها تنها حافظ استقلال ایران است بلکه آرائش ماطر مهم سرایت کرده. صوحنات قفقاز و طاورای بحر خزر و ترکستانرا از سلسله اقتدار او بیرون خواهد برد. این بود که با محمد علی میرزا ساخته و تخریب اساس مشروطیت ایران کمر بست. و این جوان را بقسمی دست آموز خودیش ساخت که هر نقشه میکشید تسلیم مینمود. و هر بوا مینواخت مبرقصد. روس نقشه برهم زدن مشروطیت ایران را از دیربار کشیده بود. حوق هم که از علمای عراق داشت بواسطه مخالفت عثمان در آن زمان با مشروطیت ایران و رنگریزی های سری که در سکوت آنها ریخته شده مرتفع داشت. این

درکات را کاملاً دیده بود که اعلیحضرت (ادورد هتم) در (روال) ملاقات رفت. حضوراً هم گویا مصله امر ایران و مقدونیا شد. حالا این نکته از روی علم شد یا فریب، خطا شد یا نشد کار نداریم، همین قدر مسلم است که از آن بعد روسها علناً شاه را مداخلت بحاس برانگیختند، و همه قسم تأییدات عالی و اسیری و دستوری باو دادند. شاه قدمی برداشت حزه نقشه روس، و حرکتی نکرد جز بدستورالممل و تعابیات روس. سکوت انگلیسها هم مؤید این خیالات گردید.

همین که حزب مخالف عهدنامه روس و انگلیس در انگلستان کار را بدین منوال دیده، دانستند که دیری نخواهد گذشت که آب از سر خواهد گذشت، و تقسیمی که سراسر زیان انگلیسان است و (سر ادوردگری) اساس استقلال ایران حلوه میداد صورت واقعی پیدا کرده، سدهائیکه صد سال است رجال بزرگ انگلستان در جلو دشمن قوی هند از استقلال ایران بسته بودند تمام شکسته، راه تهدیدات روس از چند جانب بپند مفتوح خواهد شد، این بود که (سر ادوردگری) را در پارلمان و غیره سخت تحت فشار آورده به باره جلوگیرهای روس مجبور داشتند. در اثبات خطب و خطاییم (سر ادوردگری) در معاهده ما روس در خصوص ایران بشکل تقسیم صریح يك از رجال ما سیاست چنین میگوید.

«از معاهده باروس تسلیم میکنم که (سر ادوردگری) را عرض اصلی استقلال ایران، فقط قصدش مراغت از دغدغه حمله روس بر هند بوده. باره خطای پلنیک و مسلم سناپون است، چرا که دمه برنجات پلنیک خیلی وسیع است با آن رسوخ و نفوذی که روس در شمال ایران دارد و میتواند همه قسم گره رقمان کرده حتی اسباب سده و اذیت رایای حلویتر را فراهم آورده و باسم ایرانیان تمام کنند چنانچه در بیله سوار عمده قشون وارد کرده. چه استبعاد دارد هماغه دست آورده شمالی ایران را متصرف شود، مسلم است انگلیس ولو اینکه مقتدر هم باشد بعد از این معاهده مجتگ روس اقدام نخواهد نمود. بهط کاری که بکنند این خواهد کرد که ارم از روی این

معاهده جواب ایران را متصرف شود آنوقت دوجار خواهد شد به آن خطرات عظیمه که از صد سال باینطرف سیاسیون انگلیس در استقلال ایران با رقابت روس خود را محفوظ داشته بودند. چه بقا و دوام اتحاد سیاسی و ثبات مساعدات پلنیک دول هم بر ارباب سیاست معلوم است. ضعف امروزه روس را هم که اول دولت عسکری روی زمین است نمیتوان دائمی تصور نمود. همین که دولت روس را اندک اطمینان حاصل شده فرصتی بدست آمد باز (فیل مارا هندوستان یاد خواهد آمد) آنوقت است که انگلیسان بمزار این معاهده مشغول پی به برند. اگر قصد انگلیسان این معاهده چنانچه (سر ادوردگری) بالعلن اظهار داشته استقلال ایران رای مدافعه هند بود، هیچ لازم باین معاهده داشت. چه بس از مشروطیت با همان رقابت اولیه در اندک حمایت انگلیس ایران بجای خود می ایستاد، و همینکه ایران قادر بحفظ استقلال خویش میگردد سدهبندی جلو روس در حمله برهند برای همیشه واقع میگردد.

نامرزه تر از همه این معاهده يك رقیب قوی بجه دیگر در ایران برای انگلیس تولید نمود که مضارش بر هندوستان چه از حیث اقتصادی و چه از حیث سیاست از روس بیشتر است. یعنی همین معاهده سبب گردید که آلمان هم بجه پلنیک خود را در ایران فرورد. حصون امتیاز بنک و توسیع دائرة تعلیمات آلمان در ایران هیچ باعث نگردید حزم معاهده روس و انگلیس یعنی اگر این معاهده شده بود حزب آلمان بسند در ایران پیدا نمیشد. چه ایرانیان را نجاب بسیار و مضار پیشار از امتیازاتیکه بخارجه داده بودند از اجلیان فرت کلی حاصل گردیده بود و در حال اضطار به بیچیک از دول و ملل اروپا متوجه نمیشدند. و تمام همشان این بود که کسب علم و تجربه از اروپائیان نموده. فقط منافع آنها را در معاملات اقتصادی محدود دارند.

اتحاد روس و انگلیس سبب گردید که حزب آلمانی در داخله قوت گرفته، در باطن برای بی اثر داشتن فصول این معاهده تقسیمه تشکیل يك دایره رقابت ثانویه در مقابل روس و انگلیس به نمایند.

از این رو قوای آلمان را تأیید نموده، خواہشات او را دارند انجام میدهند، چه ارباب درایت ایران دست آموزی محمد علی میرزا را روس داشته و این معاهده که صریح تقسیم ایران را میرساند حیات استقلال ایران را حیات رقابتی نداشته در باطن با اشارات پلنکی آلمان را دعوت می نمایند، بیچاره واضح تر این معاهده رقیب هندوستان انگلیس را از طریق ایران یکی بود دوتا نمود.

درشتاً چنین هم تصور شود که انگلیس را غرض از تشکیل این معاهده جلوگیری روس در شمال و وسط ایران از غوز آلمان بود، چه دولت انگلیس را در آنجاها آنکوه اقتدار بست که بتواند از آلمان جلوگیری نماید، و با این که چنین تصور شود که برای مشغول داشتن روس و آلمان بیکدیگر میدان رقابتی در شمال و وسط ایران پس آنها از این معاهده آرسه خود آسوده نشسته است، درین صورت هم این حکمت عملی دو صورت پیش دارد، ثابتت یا یک از این دو رقیب در این میدان قایق می آید، یا مافلانہ کشمکش رقابت را دور داشته مصالحه می نمایند، در صورت اول دولت انگلیس دو چار و خامق شده که از سد سال به اینطرف از او میترسید و با حمایت وانی و مصارفی سنگفت جلوگیری نموده بود، و در صورت ثان که صاحب و ترک رقابت گفتن باشد اعظم خطرات را انگلیس در مقابل خود خواهد دید، چه ممکن است روس و آلمان عقد اتحاد بسته منافع سیاسی و تجارتی انگلیس را در آسیا کم نمایند.

ارباب سیاست میدانند که در عوالم سیاست اتحاد آلمان نسبت بانگلیس برای روس آسان تر و مشرب روس هم با آلمان نزدیک تر است تا بانگلیس، در آن صورت انگلیسها میتواند معاهده خود را با روس اسباب آوردگی خویش قرار دهند، چه بای بندی بمعاهدات دو صورت دارد، اول نفع متعاهدین بالمساوات، دوم خوف بکطرف از قوت طرف دیگر، چه بسیار معاهدات که هنوز مرکب امضایش خشک نشده ماطل شده است، خاصه هرگاه طرف آن روس و انگلیس باشند، هیچ نمیتوان خارج از دائرة تصور داشت که روس و آلمان در جلب نافع خود برخلاف انگلیس

متحد شود، خصوصاً وقتی که قوای وسط و شمال و خرس ابراز هم مزید این دو یا یکی از آنها شود سیاسیون انگلیس تمام این نکات را مد نظر گرفت و به کنهات این معاهده دقیق شده، و ساخته تصدیق می نمایند خطای پلنکی سرادوردگری را در عقد این معاهده با روس

از طرف دیگر می بینیم آلمانیها برای جلب مزایع تجارتی و سیاسی خود از مسلمانان با وار باند خویشتر را حامی استقلال حکمرانان اسلامی جلوه میدهند، و باین بدای خوش لحار و برخی اقدامات عملی دیگر مانده طرفداری از عثمانی و مرا او کم دارد قلوب مسلمانان عالم را بجانب خود عطف می نمایند و این مسئله هیچ لازم بشرح و بیان نیست که اگر رسوخ و هود آلمان در ایران زیاد شود در آتیہ خسارات عظیمه مادی و معنوی بدولت انگلیس در تمام آسیا خاصه هندوستان وارد خواهد گردید، انگلیسان عمده اند و ضمیر سو هند را در ده سال بعد مثل امروز دارند و همار هم میتوان مسلمانان هندوستان را بی حس و مدار پلنیک پنداشت، در تشریح این مجال خوب است عهدی بی از سیاسیون آلمان را صریح بنامیم

میکوید و حقوق تجارتی و سیاسی آلمان در ابرار نسبت به مراکو کمتر نیست، ما آلمانیان تا آمدن عهد قوت خود ایستاده که نگذاریم دره از حقوق ما در خارجه از درجه اعتبار قطع شود، چون معاهده روس و انگلیس اگر صورت قطعی احبیر باید حقوق ما در ضایع خواهد کرد، ازین رو ما با تمام قوای خود قصد خواهیم بود که نگذاریم این معاهده از قول به در آمد آید، علاوه بر این چون مسلک ما استقلال سلطنت هائیم موجوده اسلامی دیانت، اگر این معاهده صلیت پیدا کند استقلال برای ایران باقی نخواهد گذارد لذا ما در مشی مسلک خود ناچاریم که نگذاریم همه عملی در ایران پس روس و انگلیس پیش آید، سلطنت ناموفی است که یکی درین دو امر صدمه و رسیبند ازین بیان ظاهر است که امروز نقطه ایران بمناسبت سیاسی از هرجه محروم، و تقسیم نامند و حصه از آن مشکل است، و همه روزه بر این امرت مزید و این رقابت قوت گرفته تا تکمیل خط آمر

همای الی کویت ، و اتصال آن براه آهن بغداد ، و رسیدن شعبه راه آهن بغداد بایرمنستان و آسیای صغیر اولین مرکز رقابت دنیا ایران واقع خواهد شد از روی این مناسبات سیاسی انکار نمیتوان نمود که ایران لقمه قابل هضم و بلع جنسهای بعضی ها تصور کرده اند نیست

چیزیکه هست همین مخالفت ملت و دولت و حرکات متجاوزانه روس و سکوت بین انگلیس آری که به بخشد این خواهد بود که رسوخ آلمان و عثمانی در داخله ایران همه روزه زیاد شده آن مان از قوت نمود روس و انگلیس گاسته خواهد شد ، نمیتوان انکار نمود که واقعه خیره چه قدر قلوب ملت را از روس و انگلیس متنفر ساخته ، قدرت از روس همیشه بود نهایت درین مورد زیاد شده ، اما انگلیس با آن همه محبوبیتی که در قلوب ایرانیان حاصل کرده بود بیک خطای بلبکی (سراموردگری) در عقد این معاهده وسو اعلاحضرت (ادوردهفتم) در (رجوال) همه را از دست داده و مبدعند .

شکفت تر آنکه آلمان بتوسط عثمانی مانده است رقابت را درین میدان همین چندروزه پیش دوایده که اگر مشروطیت ایران باقی بود ، در ده سال کوشش هم نمیتوانست ، این پیشرفت را حاصل نماید و هر قدر خار بین ملت و دولت ایران بطول انجامد ، و کشمکش بین شاه و رعیت و مشروطه و مستبده باقی ماند ، فتح آلمان و عثمانی و ضرر روس و انگلیس است

خلاصه کلام اینکه مالاترین منافع انگلیس در استقلال ایران است ، استقلال ایران هم حاصل نشود جز در سایه مشروطیت کامله سلطنت ، و مشروطیت سلطنت هم در ایران کامل نگردد مگر بمخامد علی میرزا مشروطیت ایران با بودن این جوان ضعیف نخواهد گرفت ، و هیچ گوه رفع انقلاب داخله نخواهد گردید ، چه از یک طرف محمد علی میرزا دست آویز روس است ، از طرف دیگر مأمورین بی تربیت ناواقف روس همواره او را آله پیش رفت اغراض خود خواهند خواست بدون اینکه خیر دولت خویش را بخوانند ، و این جوان بی تربیت هم طبیباً مخلف و ضد مشروطیت میباشد و چون دلی الطیبیه است همواره با مردمان

جاهل تر و فرومایه تر از خود مصانرت داشته و خواهد داشت ، ظاهر است که در این صور معروضه هماره همین بساط در کار و همین اختلاف در پیش خواهد بود ، و همین نکته سبب خواهد گردید که رفته رفته قوود آلمان در ایران زیاد شود ، روسها هراندازی که در انقلابات ایران می نمایند از روی شعور و مدبرک نیست باید اقتضای طبیعتشان گفت و ابدایی بمضار خویش می برند ، و ملتفت نیستند که اگر چندی اینگونه انقلاب در ایران باقی ماند رسوخ و قوود سیاسی و تجارتهشان از تمام ابراف مرتفع خواهد گردید ، و دولت قوی بجهت مانند آلمان در مقابل آن صاحب رسوخ و قوود نامه خواهد شد از توجه و قدرت قلابی ملت نباید ناظر ماند که در عوالم سیاست اثرات عمیق دارد ، چیزیکه خیلی ما را بحیرت انداخته تا این اندازه سکوت انگلیسها در تجاوزات روسی به امور داخله ایران است ، که با آن درجه هوشیاری و سیاست چگونه تاکنون با این درجه بمضار سیاسی و تجارتهای خود راضی شده اند ، ظاهر است که ازدیاد رسوخ آلمان در ایران پس از چندی قوود او در هند است ، و بزرگترین خط های دولت انگلیس این است که در مراعات روس درین موقع سکوت نموده ، و هترب در جاره جوئی عاجز خواهد ماند

به تصدیق قالب سیاسیون انگلستان فتح دولت انگلیس در استقلال و قوت ابراف است ، چه اگر ایران قوی و مستقل گردید هماره از خطرات حله روس بر هند این خواهد بود ، و آلمانهم که مانند اژدها دهان گشوده بطرف آسیای آید اگر ابراف قوی و مستقل ماند هندوستان از هر گونه خطرات وی نیز محفوظ خواهد بود ، چه ایرانیان نظر بحب وطنی و تجربه دیرینه سکه حاصل نموده با اختیار یعنی در حال اقتدار ابدی راضی بنقود آلمان در وطن عزیز خود نخواهند گردید ، ولی در صورت ناچاری مانند خریقی متشبث هر حبش اند

حالا فرض میکنیم که بدون خونریزی عظیم و خسارات لاابتناسی از روی این معاهده تصببات روس و انگلیس صورت فعلیت حاصل نمود ، باجماع سیاسیون سه خارده پنه برابری انگلیس قطع الوقوع است

(۱) سالی میلیونها لیرا خساره تجارتي انگليس را پيش خواهد آمد . چرا که خارج از تصور است که دولت روس بگذارد در تصرفات وي دولت انگليس آزادانه تجارت نيايد ، و حصه راجحه به انگليس از روی اين تقسيم غير معوم و اين قدرها قابل جلب منافع تجارتي نيست . و در هر صورت خساره تجارتي انگليس مسلم و قابل هيجگونه انكار نمي باشد

(۲) هيج يك از ارباب سياست انكار ندارند که هرگاه تقسيمات ايران بموقع اجري آيد دولت روس هماره هندوستان را زير پديدات عسکري خود نگاه خواهد داشت و صدها فرسنگ بدون زحمت بنهد نزديك خواهد شد و بر قواي خود قوت داخلي ايران را هم ضميمه خواهد نمود رفته رفته جميع مواضع که در حله هند براي او متصور بود بدون زجر و طبعي رفع خواهد گرديد ، آيا تصور ميتوان نمود که بعد از آن همه جيبت اسباب براي روس يك ورق کاغذ عهدنامه در حلو حالات وي بر هند سد مسکنندري شود . بقاي اين عهدنامجات و بايک بندي دول بهبود و موافق خود در ظلم بلبك چندان لازم به تشریح دارد

(۳) پس از تکميل راه آهن بغداد رقابت آلمان در جنوبي ايران و سواحل هند از امور ثابت است . ارباب سياست انگلستان از مقاصد پلنيکی آلمان بخوبی واقفند ، مسلم است بکطرف جلوگیری از روس طرف ديکری مدافعه از آلمان با آن قدرت قلمي که ايرايان را از انگليس حاصل خواهد بود امری آسان بايد تصور نمود

حالا ابد ميزان عقلاني در کار آورده بدهد که جزئي حصه که انگلستان را درين مقاصد حاصل است منقش باندازه هست که جا خالی اين خسارات ثلاثة پنه را بر مايد ؟ بقبيده غالب دانشمندان خيز ، از اين است که بوشتم قطع صريح بين انگليس در قوت و استقلال ايران است و پس که روس را از حدود خرد تجاوز ندهد ، و آلمان را از تجاوزات طامع آيد . و ايرايان قلاباً مروج قوود تجارتي انگليس باشند

بار ها نوشته ايم که ايرايان بخودي خود مروج قوود و رسوخ آلمان نخواهند شد ، مگر از روی اجبار به تصور تفکيل يك رقابت ثانوي براي حفظ خود

اين نکته هم پوشيده نماند که ايرايان از دولت انگليس پيش از اين تأييد را خواستگار نمي باشند که ملت و دولت ايران را بحال خود گذارند ، چه ملت را آن قدرت هست که در قابل زمان مخالفين خود را از جاي کنده امور دولتي خويشرا مقتدرأ اصلاح نيايد ، دولت انگليس فقط بايد دولت روس را بر حسب همین معاهده يا رقابت سالانه از تصرفات به امور داخله ايران و تأييدات صري بحکمران دست آزمووده خود ياردارد ، و ملت و دولت ايران را بحال خویش گذارند .

ورده ملت ايران چون محرك اين معاهده و تقسيم جغرافيايي مملکت خویش را انگليس ميداند سکوت و پرا موجب رضا و بر حسب عهدنامه تصور کرده همان قدرت و کينه که سالهاست در قاب خود از روس جاي داده بودند از انگليس هم جاي خواهند داد ، محرکين آلمان هم که منتظر نشسته بکدمه قلوب ملت را بطرف آلمان مرجوع داشته هم مملکت ايران را حفظ خواهند کرد و هم منافع روس و انگليس را باي پال خواهند نمود ، عاقبت منجر بآن خواهد شد که در مضار انگليس و روس همه گره با منافع آلمان شرکت خواهند کرد

ايرايان اين نکته را خوب سنجيده اند که تقسيم ايران قبل از سيلان دريای خون در آسيا و اروپا از امور عظيمه است ، و اين موقع ايران را پيدا شده مگر بواسطه آلمان ، هيچکه اين عقیده در ايرايان کسب عموميت يابد لازم به بيان بيست که تا چه اداره ملت ايران هوادار منافع و پلنيکی آلمان خواهد گرديد

خلع عبدالعزیز و هيب مولی حنيفظ سلطنت مراکو که علناً از تأييدات پلنيکی آلمان وقع گرديد اين عقیده را در ايرايان دارد قوت ميدهد و می بيم که توجهات ملي ايران مانند سيل بجانب آلمان ميرود ، و اگر انگلستان هنوز هم از خطاي پلنيکی خویش باز نيايند ، و قلوب ملت را بجانب خود جلب نيايد تير از شصت رها شده من بعد نخواهند توانست قلوب رميده يك ملت بزرگ را بجانب خود عود دهند ظاهر است ملت منمدن ايران به از يك مشت صرپهای جاهل مراکو بي مدرک تراند ، و به مملکت ايران حيقش از مراکو کمتر است و بر يا زود همار شکل را پيدا خواهد کرد